

Vecās slimnīcas grausts beidzot tiek pārbūvēts – tur taps mācību telpas Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumam.

→ 4. lpp.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 12. klase vēlējas, lai izlaidums ir neformālā atmosfērā. Priekšplānā – absolventes Enija Grēta Filippova un Paula Ozoliņa.

Izlaidumi – sirsnīgā gaisotnē

Klāt 12. klases izlaidumu laiks, kas pēc attālinātā mācību gada ir patikama iespēja visiem satīties svinīgā noskaņā.

Kuldīgas vidusskolas šogad beiguši ap 90 jauniešu (precīzu ziņu vēl nav), Alsungā – četri, Skrundā – trīs.

„Man līdz šim nelikās, ka šogad skolu es beigšu, taču izlaidumā radās sajūta, ka šis posms beidzies,” saka V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas absolvente Paula Mellenberga.

Direktores vietniece audzināšanā Sangrita Upeniece stāsta: „Šajā gadā ļāvām jauniešiem pašiem izvēlēties, kur un kā viss notiks. Viņi vēlējas neformālu pasākumu laukā pie skolas zem bērziem, un tieši tā centāmies izdarīt. Mums ir ļoti laba noformētāja Signe Lūse – viņa uzklausa jauniešu vēlmes

un izveidoja dekorācijas. Puiši palīdzēja no jauniešu mājas atgādāt dīvāniņus, jo neviens negribēja sēdēt krēslos. Visiem ļoti patika. Vēlāk saņēmu labas atsauksmes, un absolventi ieteica izlaidumu arī rīkot vienmēr.”

P.Mellenberga: „Man patika, ka pasākums bija īsāks, kodolīgāks, nevis izstiepts kā citus gadus. Bija skaisti rotājumi un pat fotostūris. Patīkami, ka mūs sveikt ieradās arī iepriekšējais direktors Mārtiņš Burke-Burkevics. Nedaudz žēl, ka klāt nevarēja būt draugi.”

Alsungas vidusskolas direktore Undīne Priedoliņa stāsta, ka sākotnēji izlaidums paredzēts ārā, taču plānus

nācies mainīt: „Tieši 3. jūnijā bija negaiss, tāpēc visu sarīkojām telpās. Jauniešiem noteikti bija svētki, jo liels posms dzīvē beidzies un ir laiks kam jaunam. Pie skolas sagaidīja ģimenes un citi sveicēji.”

Trīs absolventes suminātas sirsnīgā pasākumā pie Skrundas vidusskolas. Direktors Ainārs Zankovskis: „Bija svinīgā daļa un viss, kā pieklājas. Mums ir āra jeb zaļā klase – tur arī sarīkojām. Viss likās ļoti mīli. Meitenes skolai uzdāvināja rozi, bija atnesušas kūku, parunājāmies gan par būšanām un nebūšanām, gan nākotnes plāniem.”

Elisas Rudzītes teksts un foto

PERSONĪBA. „Stipra ir tā ģimene un kolektīvs, kam ir tradīcijas,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas direktore **Brigita Freija**. Lasiet Elisas Rudzītes aprakstu!

→ 6.-7. lpp.

Rumbas pagastā: divas mājas kafejnīcas un Aigas Felš-Milbergas īrisi.

→ 5. lpp.

Lielākais aitu ganāmpulks Kurzemē ir Ēdoles pagasta Mežokos – ap tūkstoš aitām.

→ 8. lpp.

Cenas aug, karstums nomoka.

→ 2., 3. lpp.

Piektdien, 9. jūlijā:

- Būt vai nebūt asfalta rūpnīcai?
- Kas jauns Kurmālē.
- Dzīvokļu trūkums. Ko darīt?
- Kovidmācības: paties stāsts, viedokļi, aptauja.
- Vecākiem – par mazuļa miegu.

REDZĒJUMS

Kāpēc cilvēkam jādzīvo kastē?

Elisa Rudzīte

Pašlaik, kad manas darba gaitas ir cieši saistītas ar visu aktuālo, notiekošo un sasāpējušo, sabiedrībā esmu novērojusi kādu parādību. Cilvēkiem, līdzīgi kā kaķiem, ļoti patīk kastes. Atšķirība tā, ka kaķi tās nešķiro, – galvenais, lai var ielīst, bet mums šķirošana ir galvenais uzdevums. Cilvēku kastes nav tik redzamas, taču jūtamās gan.

„Cilvēkiem, līdzīgi kā kaķiem, ļoti patīk kastes. Atšķirība tā, ka kaķi tās nešķiro, – galvenais, lai var ielīst, bet mums šķirošana ir galvenais uzdevums.”

Vēsturiskajās cīņās par varu un ietekmi dalījām cilvēkus pēc rases, ādas krāsas un citām iezīmēm, kas viņus padarīja vai nu par labajiem, vai sliktajiem. Nu jau 21. gadsimts, un esam mācīti un audzināti, ka šķirot nav smuki – jāpieņem dažāds un jāprot pastāvēt līdzās harmonijā un mierā. Pilnībā no tā neaizbēgsim, bet gribētos domāt, ka dzīvojam gana modernā pasaulē, lai spētu pieņemt atšķirīgas domas, izskatu, rasi, orientāciju, viedokļus un dzīves izvēles. Šķita, ka tiešām esam kļuvuši atvērtāki un ka sabiedrība kļuvusi harmoniskāka. Te gan nerunāju par tiem, kam vienmēr viss ir slikti.

Tomēr atkal radies iemesls likt cilvēkus kastēs, dalīt labajos un sliktajos, atbildīgajos un bezatbil-

dīgajos, potētajos un nepotētajos. Mēģinot saprast tieksmi iedalīt, uzdūros amerikāņu psiholoģijas profesores Gvendelinas Keitas intervijai. Izrādās, esam dabiski motivēti cilvēkus un priekšmetus kategorizēt. Tā ir normāla kognitīvā (izziņas) uzvedība, kas mums palīdz procesos orientēties un mūsu dzīvē ievieš zināmu kārtību un sistematizāciju. Tātad vēlme ievietot citus kastēs ir pavisam dabiska un ierakstīta mūsu DNS.

Pieņemu, ka kategorizēšana tiešām palīdz, jo arī ikdienā drēbes liekam skapī, kosmētiku – vannas istabā, ēdienu – ledusskapī. Taču nākamais līmenis ir diskriminācija. Tad šī iedalīšana nepilda sakārtošanas funkciju, drīzāk kurina naidu. Diskriminācija ir dziļi iesakņojusies, destruktīvi vispārīgumi par noteiktu grupu. Šādos gadījumos cilvēkiem par kādu grupu un tās locekļiem ir nicinoši uzskati, vienlaikus saglabājot savas grupas morālā vai intelektuālā pārākuma izjūtu. Diskriminējot atslēdzas prāts un empātija – mēs ieciklējāmies un skatāmies tikai vienā virzienā. Pētījumi rāda, ka diskriminējošu attieksmi atspoguļo sarežģītu faktoru kopums: pagātne, sociokulturālā prakse, ekonomiskā situācija, socioloģiskās tendences, kā arī kopienas un ģimenes uzskatu ietekme.

„Nožēlojami un potenciāli bīstami ir tas, ka baidāmies un izvairāmies no tiem, kas ir citādāki nekā mēs. Daudzveidības trūkums, ko turpina diskriminācija, padara sabiedrību vājāku. Daudzveidība rada radošu domāšanu, demokrātiskas kopienas un attīstību,” saka G.Keita.

Varbūt ir vērts vairāk laika veltīt savas dzīves vides sakārtošanai un priekšmetu šķirošanai un mazāk šķirot cilvēkus.

PIECI PAR VIENU

Šī vasara mūspusē sākusies ar maz nokrišņiem. Augstā gaisa temperatūra arī veicina ūdens iztvaikošanu. Kā izjūtat karstuma un sausuma ietekmi?

PĒRK PRETAPDEGUMA LĪDZEKĻUS

1. Aiga Zariņa, Skrundas *Maija aptiekas* vadītāja:

– Cilvēki nāk ar problēmām, kas tieši saistītas ar sauli, un lielos daudzumos pērk aizsarglīdzekļus pret saules stariem. Tie, kuri par to nav laikus padomājuši un ar tiem nodrošinājušies, pērk pretapdeguma līdzekļus: putas, ziedes un krēmus, kas pēc ilgas atrašanās saulē ādu nomierina. Tas ir ļoti izteikti. Saules dūrienu tik bieži nemanām, jo, ja parādās sliktā dūša, tad tomēr meklē ārsta palīdzību. Tie, kas jau ir gados vecāki, vairāk domā par sirds veselību, nopērkot

sirds pilienu rezervei.

Vienmēr iesakām dzert daudz šķidruma un ilgstoši karstumā neuzturēties. Ja cilvēks ir piesardzīgs un nav vieglprātīgs, nekas ārkārtīgi bīstams nevar notikt. Visiem, kas karstajā laikā iet ārā no mājas, iesakām obligāti lietot krēmu ar lielāku SPF jeb no saules aizsargājošo faktoru, piemēram, SPF 50. Pieaugušajiem un bērniem ādas aizsarglīdzekļi noteikti jālieto, ejot ārā un saulējoties. Jālieto daudz šķidruma, jāvelk viegls apģērbs, un nevajag ilgi uzturēties tiešā saulē.

SAUSUMS IR PELNĪTS

2. Jana Štulberga, Alsungas zemnieku saimniecības *Dzirnas* saimniece:

– Ir traki! Žēl noskafties uz augiem un ogām – zeme raud. Mēs laistām, bet visu nevar apliet. Sausums un karstums noteikti ietekmēs ražu. Nebijām plānojuši, ka vajadzēs lielas apūdeņošanas sistēmas, bet uz priekšdienām domāsim. Mums ir izrakts dīķis – kārtīgi laistām un ļoti gaidām lietu, bet nevar zināt, kad būs. Salējām ķirbjus un sviesta pupas – to, ko var apliet nelielā daudzumā. Dīķis arī pažuvis, bet, lai laistīt būtu

vieglāk, jāiegulda papildu nauda. Meklējām jaudīgu sūkni, bet nebija tāda, kas varētu ūdeni aizpumpēt pietiekami tālu.

Karstumā bija arī savairojušies kaitēkļi, bet tagad neesmu manījusi. Tie bija augļkokos. Ravēju sviesta pupiņas, un kaitēkļi pat nezālēs sametušies – ne tik daudz pašam augam, cik nezālēm. Domāju, ka kaitēkļi ražu neietekmēs, bet sausums gan. Uzskatu, ka dabai esam nodarījuši pāri, un jāreķinās, ka arī mēs dabūsim trūkties.

UGUNS RISKU RADA CILVĒKI

3. Dailis Jansons, mežizstrādes uzņēmuma *DJ Logging* pārstāvis:

– Meži ir dažādi, un apstākļi tajos arī. Ir tādi, kas vēl slapji. Žāgējam tajos, kas ir pažuvis. Nezinu, vai sausums tos ļoti ietekmējis. Ugunsgrēkam meži ir pakļauti katru

gadu. Tas atkarīgs no cilvēku uzvedības, ja sēņotāji nomet izsmēķus. Tehnikai sausums nekaitē. Par kaitēkļu daudzumu nezinu, bet pieņemu, ka varētu būt vairāk, jo sausumā daudz kā ir vairāk.

BEZ KAITĒKĻIEM NEVIENU GADU

4. Inguna Lēmane, *Vindenieku Puķu sētas* saimniece Kuldīgā:

– Vajag vairāk laistīt. Jācenšas puķes nosargāt. Citreiz kāds augs saulē apdeg, bet tas nav nekas īpašs. Kaut ko darot, var gadīties daudz kas. Var pazust ūdens, un tad domā, kā to atgriezt! Puķēm jāpievērš uzmanība – ir tādas šķirnes, kas jānoliek noēnotā vietā. Mēs laikapstākļiem pielāgojamies – tā izejam no situācijas. Es neteiktu, ka šajā laikā kaitēkļi būtu savairojušies, – laputis, miltrasa ir katru gadu, un bez tā nevienu gadu neiztikt. Bet tas nav nekas īpašs – nomiglo, un problēma atrisināta.

VĒL BRAUC PA DUBĻIEM

5. Kristaps Martinovs, *SIA MKM mežs* mežizstrādes vadītājs:

– Ļoti lielas atšķirības nav – meži nav ārkārtīgi izžuvisi. Arī ugunsgrēku risks, manuprāt, nav palielināts. Ir bijuši gadi, kad meži ir krietni sausāki. Nezinu, vai

tas ir ziemas dēļ un no kā tas atkarīgs, bet mežos zeme vēl ir mitra. Ir tādas vietas, kur jābrauc pa dubļiem. Kokos nav arī izteiktus kaitēkļu pieaugums.

Jānis Siliņš

FOTOKOMENTĀRS

Ābeļu zaros ieaugusi un bez nosaukuma palikusi Lauku iela Kuldīgā (Skrundas un Lauku ielas krustojums).

Jāņa Siliņa teksts un foto

MANUPRĀT

Sezonas darba iespējas ir

Visai bieži sarunās dzirdēts, ka cilvēki vasarā labprāt piepelnītos, lai rudenī un ziemā turpinātu studijas vai citus pilnveides kursus, bet viņi īsti nezina, kur meklēt informāciju. Otro gadu notiek Nodarbinātības valsts aģentūras akcija *Sezonas darbi*. Vakances tiek publicētas aģentūras vietnē. Šogad visvairāk tādu darbu piedāvāts Rīgas reģionā, un jūnija pēdējā dienā brīvas bija 845 darba vietas, Zemgalē – 263, Vidzemē – 148, Kurzemē – 113, bet Latgalē – 56. Lielākais darbinieku pieprasījums ir lauksaimniecībā, ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē, būvniecībā un citās nozarēs. Sezonas strādnieki šajā laikā īpaši vajadzīgi ogu audzētājiem. Kuldīgas novadā sezonas darbu vairāk piedāvā ēdināšanas uzņēmumi. Tiem var pieteikties ikviens darbspējīgā vecumā. Tātad iespējas ir – jāizvēlas vakance un jāpiesakās.

Inta Jansone

RUNĀ SPECIĀLISTS

Uzmanies ar pārtiku!

Ilze Meistere, Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) pārstāve

Iegādājoties pārtiku sludinājumu portālos un sociālās saziņas vietņu interešu grupās, vienmēr pārliedcinieties, vai tirgotājs ir atrodams kādā PVD reģistrā! Iegādājoties produktus no neidentificējamiem, visticamāk, nelegāliem ražotājiem un tirgotājiem un tādus lietojot uzturā, jūs apdraudat savu un ģimenes veselību.

Caurskatot dažādu vietņu saturu, PVD ir atklājis vairākas dzīvnieku izcelsmes produktu (medījumu gaļas konservu, putnu un citu gaļas produktu), konditorejas, citu valstu izcelsmes ogu un dārzeņu tirgotājus, kuri sludinājumos nav norādījuši ne uzņēmuma nosaukumu, ne pircējam obligāti sniedzamo informāciju par precēm. Šie tirgotāji, ja vispār ir identificējami, nav atrodami nevienā PVD reģistrā, tātad pārtikas aprītē piedalās nelegāli.

Sludinājumā, kas aicina iegādāties pārtiku, obligāti jābūt uzņēmuma nosaukumam, vēlams, PVD reģistrācijas numuram, lai pircējs var pārliedcināties, vai uzņēmums ir reģistrēts PVD. Tāpat pirms pirkuma jābūt pieejamai visai informācijai par produktu, ko grasāties iegādāties.

Ja tiek pirkti, piemēram, ga-

ļas produkti, kuru uzglabāšanas un transportēšanas laikā jānodrošina atbilstoša temperatūra, tad piegāde pakomātā nav pieļaujama. Turklāt pakomātu kompānijas savos noteikumos ir norādījušas, ka aizliegts sūtīt ātri bojājošos pārtiku un citas lietas, kurām vajadzīga īpaša temperatūra.

Tāpat neiesakām iegādāties aukstumā uzglabājamus dzīvnieku izcelsmes produktus, ja tie pircējam atvesti tādā transportlīdzeklī, kurā nav iekārtu atbilstošas temperatūras uzturēšanai.

Aicinu būt piesardzīgiem un nepirkt nezināmas izcelsmes un apšaubāmas kvalitātes pārtiku no PVD neregistrētiem ražotājiem vai izplatītājiem. Tādi produkti apdraud veselību, jo tie var būt ražoti, pārvadāti un izplatīti nepiemērotos higiēnas apstākļos un neatbilstošā temperatūrā, pieļaujot pārtikas piesārņojuma risku.

Ar jau identificētajām un riskantākajām interneta vietnēm var iepazīties PVD mājaslapā www.pvd.gov.lv.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai izjūtat cenu kāpumu pārtikai, benzīnam vai vēl kam citam ikdienā vajadzīgam?

Irina Hofmarka, skolotāja:

– Neesmu pievērsusi uzmanību. Ar mašīnu braucu, bet pati automašīnu nevadu, līdz ar to benzīna cenas kāpumu neizjūtu. Es domāju, ka tas saistīts ar šībrīža situāciju pasaulē – kovidu. Ziniet, es tai visā neiedziļinos. Baudu saulaino laiku, vasaru un ēdu zemenes. Zemenēm cena, šķiet, nav kāpusi – var nopirkt par normālu.

Imants Bīrbels, pensionārs:

– Viss ir garšīgs, kas ir uz akciju. Man mašīnai ir gāze, un tai cena nav paaugstinājusies. Zāles pārku, bet tas jau ikmēneša pirkums – jāpērku, lai arī cik tās maksātu, jo bez tām tak nevar. Labi, ka vismaz ir līdzfinansējums, tāpēc sanāk ar tādu kā atlaidīti iegādāties. Principā viss ļoti vienkārši: cenas kāpj augšā tāpēc, ka visi grib nopelnīt, un, lai nopelnītu, vajag augstākas cenas.

Kristiāna Šēnfelde, mamma:

– Es nedzīvoju Latvijā – dzīvoju Īrijā, tāpēc man grūti raksturot situāciju šeit. Īrijā jau arī cenas ir augušas, bet, kāpēc tā, nezinu pateikt. Ja salīdzinu, tad man šķiet, ka cenu ziņā Latvija straujiem soļiem tuvojas Īrijas līmenim. Tikai viena atšķirība – algas gan nepalielinās.

Jānis Rozenfelds, pašnodarbinātais:

– Īpaši neesmu izjutis: iepērkos, kā vienmēr esmu to darījis. Ar mašīnu braucu, bet arī tur neesmu ievērojis manāmas izmaiņas cenā. Grūti jau pateikt, kāpēc tagad tā dara, ka nodokļus un cenas ceļ visam augšā.

Līga Birbele, pensio-nāre:

– Ļoti izjūtu, bet, kā ir, tā jādzīvo, jo izvēles jau nav. Ne no kā atteikusies neesmu: ko pirku agrāk, to pārku arī tagad. Man tāds minimums no produktiem nepieciešams, un neko papildus nepērku. Veikalā pārsvarā skatos preces uz akciju. Mūsu gados jau pamatā pārtiku un zāles vien pārku. Vai tad vispār kāds var pateikt imeslu, kāpēc jau gadiem ceļ tās cenas? Visi tikai cīnās ar šo jautājumu, bet neviens skaidrībā netiek.

Oļģerts Čičis, sociālais darbinieks:

– Absolūti visam cena aug. Tik būtu labi, ja viņi tās algas mācētu celt tikpat ātri. Cilvēki par to traki paliek – tas ir ārpriests, ka notiek tādas lietas: nodokļi un cenas tiek celtas augšā. Cik ilgi tad tie augšā sēdošie domās, ka tauta ar šo būs mierā? Es domāju, ka tikpat mākslīgi, cik ir uztaisīts kovidis, ceļ arī augšā cenas. Tas viss ir saistīts: kovidis, nodokļi un cenu kāpums. Man ir braucamais, un degvielu pārku regulāri. Tam arī katru nedēļu pa pāris kapeikām cena aug. Tik daudzi cilvēki no daudz kā ir spiesti atteikties! Nav jau visiem ar darbu labi, un tā peļņa nav tik liela. Kāpēc liela daļa jaunu cilvēku spiestā kārtā no Latvijas aizbraukuši? Viņiem nav, kur strādāt un kur dzīvot. Visi taču grib dzīvot savā dzimtajā valstī, tik tā realizācija pašvaka.

Katrīna Blaua, Lauras Vilertes foto

LASĪTĀJS NEIZPRATNĒ

VID Kuldīgā vēl strādā attālināti

Kāds Kurzemnieka lasītājs uzrunāja redakciju, ka Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Kuldīgas filiāle nelaiž iekšā apmeklētājus.

„Esmu pārdevis īpašumu un vēlējos nomaksāt nodokli. Divas dienas gāju uz Kuldīgas VID. Ar nejauku attieksmi mani aizraidīja prom, sakot, ka viss jādara internetā. Ne man dators, ne internets. No 1. jūlija apkalpošana esot klātienē, bet nekā! Kā lai izdaru

to, kas jādara, ja interneta man nav un iekšā vēl nelaiž?”

Piezvanot uz VID informatīvo tālruni, tā pārstāve *Kurzemniekam* komentēja: „Kuldīgas filiāle nestrādā. Tās, kas strādā, apmeklētājiem jau ir atvērtas. Ja iedzīvotājam nav ne datora, ne interneta, pārskatu var sūtīt pa pastu uz adresi Talejas ielā 1, Rīgā, LV-1978. Drukātā veidā tā var nosūtīt visas atskaites. Vēl ir iespēja pārskatu nodot, iz-

mantojot valsts vienotos klientu apkalpošanas centrus. Kuldīgas pusē tādi ir Skrundā un Alsungā. Diemžēl nevaru pateikt imeslu, kādēļ Kuldīgas filiāle nestrādā.” Ārpus Rīgas darbojas 16 VID nodaļas, kas klientus apkalpo klātienē. Kuldīgai tuvākās ir Ventspilī, Dzintaru ielā 22k-9, un Liepājā, Jūras ielā 25/29. Lai pieteiktu apmeklējumu klātienē, jāzvana pa tālruni 67120005.

Jānis Siliņš

IEPRIECA

Paldies samariešiem!

Samariešu biedrības Kuldīgas veco ļaužu dienas centra apmeklētāji saka lielu paldies vadītājai Lolitai Grīnvaldei par skaistajām ekskursijām. Īpaši jauki bijis Cīravas rododendru dārzā. Liels paldies Baibai Bečerei par ziediem un gardumiem (kūkām, sklandraušiem u.c.) Varsvētkos un Sintijai Stepiņai, kas uzklāja skaistu saulgriežu svētku galdu. „Īstajā vietā atrodas šie cilvēki, īsto darbu dara. Lai viņiem veselība un izturība!” visu apmeklētāju vārdā saka Ārijas kundze.

APTAUJA

www.kurzemnieks.lv
No 6. līdz 28. jūnijam

Kuldīgas novada domes vēlēšanu rezultāti:

88	liedzina par stagnāciju
31	mani nepārsteidz
22	liedzina par uzticību pārbaudītām vērtībām
21	mani sarūgtina
18	ir ciešami
13	mani iepriecina
10	ir Ingas Bērziņas nopelns
8	mani neinteresē
5	ir partiju vājuma pazīme

LASĪTĀJS VAICĀ

Sertifikāts vai apliecinājums?

Pēc pabeigtas Covid-19 vakcinācijas iedzīvotāji var saņemt sertifikātu vai apliecinājumu. Ar ko tie atšķiras un kā tos iegūt, Kurzemniekam jautā vairāki lasītāji.

Sertifikātu var saņemt elektroniski – interneta vietnē *Covid19-sertifikats.lv* nospiežot pogu *Apskatīt savus sertifikātus* un reģistrējoties ar kādu drošas piekļuves līdzekli: internetbanku, e-ID karti, lietotni *Mobile ID*. Tālāk jāpieprasa savi sertifikāti. Tos var apskatīt un saglabāt datorā vai telefonā. Sertifikāts ir digitāls, un

tas pierāda, ka cilvēks ir potēts, nodevis Covid-19 analīzes vai arī jauno koronavīrusu pārslimojis. Katrs sertifikāts satur unikālu QR kodu, kas ir apliecināts ar digitālu simbolu virkni. Šī virkne ir kā digitāls paraksts jeb apliecinājums sertifikātā iekļautās informācijas ticamībai.

Ja internetbankas vai ID kartes nav, tad sertifikātu saņemt elektroniski nav iespējams. Bet to var izdarīt vienotajā valsts un pašvaldību klientu centrā Aizputē, Alsungā vai Skrundā, arī Kuldīgas novada domes klientu centrā. Ja

ir neskaidrības par iespēju sertifikātu saņemt Kuldīgā, jāsazinās ar Nacionālā veselības dienesta nodaļu pa tālr. 63323471.

Ja nav iespējas saņemt elektronisko sertifikātu vai doties uz kādu klientu centru, tad var saņemt apliecinājumu, kas ir oficiāls papīra dokuments un ko izsniedz tā ārstniecības iestāde, kas konkrētu cilvēku ir sapotējusi (ģimenes ārsta prakse, ambulatorā iestāde, masu vakcinācijas centrs u.c.).

Kuldīgas vieglatlētikas manēžā izvietoti divi vakcinēšanas

kabineti: *Veselības centra 4* un Kuldīgas slimnīcas. Tie, kuri potēti slimnīcas kabinetā, apliecinājumu var pieprasīt, savu vārdu, uzvārdu un otrās potes saņemšanas datumu nosūtot e-pastā: ilze.ludde@kuldiga.lv. Dokumentu varēs saņemt klātienē Kuldīgas slimnīcas administrācijā, Aizputes ielā 22, 3. stāvā, laiku saskaņojot pa tālr. 29469816.

Plašāk par šo sertifikātu var lasīt mājaslapā www.covid19-sertifikats.lv.

Inta Jansone

Vecās slimnīcas vietā – tehnikuma darbnīcas

Kuldīgas vecajā slimnīcā Kalpaka ielā 1 sāka apjomīga pārbūve – tur taps mācību telpas Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumam.

Eiropas Savienības atbalstīts modernizācijas projekts tiek īstenots kopā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru (VIAA) un Kuldīgas novada domi.

Šī pašvaldības ēka bija kļuvusi par lielāko graustu pilsētas centrā. Kurzemnieks iepriekš rakstījis, ka līdz 2003. gadam tur atradās slimnīca, 2004. gada aprīlī nams cieta ugunsgrēkā, vasarā izsolē tika pārdots uzņēmējam Uģim Taboram, taču netika uzturēts, sāka brukt un kļuva bīstams, līdz 2014. gadā par pašvaldības naudu daļa sienu tika nostiprināta. 2016. gadā pašvaldība no bankas Citadele ēku atpīrka aptuveni par 31 000 eiro un bez atlīdzības nodeva Izglītības un zinātnes ministrijai Kuldīgas tehnikuma vajadzībām. Gandrīz sabrukusajā namā beidzot sākusies pārbūve.

KOKA DIZAINS UN PĀRTIKAS RAŽOŠANA

„Vecā ēka tiek atjaunota un paplašināta par mūsdienīgu tehnoloģiju centru,” saka VIAA projektu vadības nodaļas vadītājas vietnieks Mārcis Zīmanis. „Jaunajā mācību korpusā tehnikuma audzēkņi varēs

Kuldīgas vecās slimnīcas pārbūves vizualizācija. Būvprojekta autori: uzņēmumi Gints un kolēģi un Arhitektes Lienas Griezītes studija.

apgūt koka dizaina un pārtikas ražošanas teoriju un praksi. Fasādes un jumts atgūs vēsturisko izskatu, bet pagalmā ēku papildinās divas piebūves.”

Būvdarbu izmaksas ir 5,2 miljoni eiro no Eiropas struktūrfondiem, valsts un pašvaldības budžeta. Projekta autori ir uzņēmumu apvienība Gints un kolēģi un Arhitektes Lienas Griezītes studija. Ēku pārbūvēs apvienība INB&RAJ, kuras dalībnieki ir a/s R.A.J. un Būvfir-

ma „Inbuv”, par būvuzraudzību atbild SIA BaliLine Globe. Darbu paredzēts pabeigt nākamā gada decembrī.

SATRAUCAS PAR KOKIEM

Vairāki lasītāji Kurzemniekam izteica bažas par kokiem ap ēku. Sētas pusē vairāki nozāģēti, daži tālākie apsisti ar dēļiem un acimredzot tiks pasargāti. Ielas pusē izskatās, ka tiks saglabāta arī liepu rinda un vēl kāds koks (ap 12 gab.), ka sa-

vulaik tika panākts iedzīvotāju atpauzē. Tomēr viena resna liepa stūrī pie vecā Elvi ir nozāģēta. „Kas nozāģētajiem kokiem kaitēja, un kāda būs garantija, ka saglabātajiem būvdarbos netiks bojātas saknes un tie neies bojā pēc ilgāka laika? Vai būs arī jauni koki?” jautā lasītāji.

Atbild pašvaldības vides speciāliste Dace Jansone: „Paredzēts saglabāt Holandes liepu rindu gar Kalpaka ielas fronti, ņemot vērā ainavisko, dendroloģisko un eko-

Viens no pagalma pusē nozāģētajiem kokiem.

loģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā pilsētā, paredzot vainagu sakopšanu un pieaicinot kokkopi. Pagalma pusē projekts paredz nocirst četras parastās kļavas un vienu āra bērzu, kas traucē ēkas apjomam un funkcijai atbilstoša laukuma izbūvei. Labiekārtojumā paredzēti arī jaunu kokaugu stādījumi.”

Inta Jansone, Dina Poriņa
Projekta vizualizācija un aculiecinieka foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

Agresīvi vīrieši, seši vīni un daudz pārkāpēju šoferu

28. jūnijs. Apskatām vietu, kurā saauguši latvāņi. Tas fiksēts, informācija nodota inspektoram, lai skaidrojās ar īpašnieku. Pēc tam nākas doties uz Annas ielu, jo kādā sētā atrodas divi dzērāji. Atklājas, ka viens ir Valsts policijas (VP) meklēšanā, nododam viņu valsts kolēģiem. Vakara pusē Skolas ielā uzmodinām citu iereibušo, un viņš spēj doties prom.

29. jūnijs. Skrundas ielā esot piedzēries vīrietis. Aizbraucam: jā, pamatīgā reibumā sēž elektroinženieris, kuriem priekšā groziņā atrodas sešas vīna pudeles. Ar visu braucamo nogādājam mājās. Braucam uz suši bāru, kur kāds pār mēru iereibis apmeklētājs lamājas un aizskar citus. Aizvedam uz iecirkni. Vēl mūs palīgā sauc bāriņtiesa, jo tur ieradies agresīvs apmeklētājs. Kamēr ar viņu notiek pārrunas, uzraugām kārtību.

30. jūnijs. Šī ir vismierīgākā diena, jo bez protokolu rakstīšanas šoferiem pārkāpējiem vakarpusē vēl palīdzam nodrošināt kārtību Rumbas pagastā.

1. jūlijs. Mēnesis iesākas ar

izsaukumu naktī uz Kaļķu ielu, jo jaunieši laužot ceļa zīmes un uzvedoties skaļi. Zīmes nav bojātas, bet ar tuvumā esošajiem jauniešiem notiek pārrunas. Izsaukums uz Gaismas ielu – kāds bļautās un dauza durvis. Ierodas arī VP un mediķu brigāde. Atklājas, ka piedzēries vīrietis, kuru sieva nelaiž iekšā, izsauc visus iespējamus dienestus. Paspējis piezvanīt arī ugunsdzēsējiem, bet tos pusceļā izdodas atsaukt. No rīta izsaukums uz Vakara ielu, kur dzīvoklī stundu no vietas raudot bērns. Atklājas, ka viņu pieskata jauna auklīte un mazais pie viņas vēl nav spējis pierast. Pēc tam braucam uz Pilsētas laukuma pusi, jo kādā sētā guļ vīrietis. Pamodinām, bet alkohola lietojis viņš nav.

2. jūlijs. Naktī braucam uz Kūravu, jo tās apkaimē skan skaļa mūzika. Izrādās, ka jaunieši svin izlaidumu. Viņi saprot, ka šādi trokšņot nedrīkst, un viss beidzas ar pārrunām. Vēlāk naktī sastopam citu skaļu jauniešu grupu, kas arī svin skolas beigšanu. Pārējā diena paiet mierīgi.

3. jūlijs. Izsaukums uz autoostu: tur iereibis vīrietis saņem protokolu. Pēc tam braucam uz pansionātu Venta, jo tur kāds vīrietis ir agresīvs. Notiek pārrunas. Pēcpusdienā mums zvana, ka kādu auto noskrāpējis garāmbraucošs treilers. Iesakām zvanīt VP.

4. jūlijs. Naktī atkal nākas apskatīt vairākas vietas, kurās notiek skaļas ballītes. Visur pēc mūsu vizītes iestājas miers. No rīta braucam uz Īvandes dīķi, jo blakus uz soliņa ir drēbes, bet neviena cilvēka nav. Neko neatrodam. Vēlāk braucam uz Ventu pie Melnās kolkas, jo tur redzēts zemūdens mednieks, taču nevienam nesastopam. Vakarā izsaukums uz Kurmāli, kur vīrs sitot sievu. Ierodamies, bet sieva izgājusi līdz dīķim, un apstākļu noskaidrošanu pārņem VP.

Aizvadītajā nedēļā daudzi autovadītāji pārkāpuši apstāšanās un stāvēšanas noteikumus. Protokolu saņēmuši 27, bet brīdinājumu – astoņi. Viens ar pāris stundu starpību ticis pie diviem protokoliem.

Pierakstījis **Alberts Dinters**

Pirmajā sēdē – par to, kā dzīvot kopā

1. jūlijā dažas stundas pēc Kuldīgas novada domes vadības apstiprināšanas deputāti tikās vēlreiz, lai ārkārtas sēdē apstiprinātu izmaiņas, kas saistītas ar jaunizveidoto novadu.

REORGANIZĒ UN APSTIPRINA

Darba kārtībā bija 25 jautājumi, piemēram, deputāti lēma veidot centralizētu grāmatvedību, reorganizēt Kuldīgas novada pašvaldības aģentūru Sociālais dienests, Skrundas novada pašvaldības aģentūru Sociālais dienests un Alsungas novada sociālo dienestu utt. Vēl tiks izsludināts konkurss uz bāriņtiesas locekļu amatam.

Pašvaldības uzņēmumos kapitāldaļu turētāja lielākoties ir kapitālpārvaldības un audita nodaļa, ko vada Inga Kaltņiece, un šo kārtību deputāti nolēma saglabāt, mainot daļu turētāju uzņēmumā Skrundas komunālā saimniecība.

VIENTS ĢERBONIS

Jādomā par jaunu novada ģerboni. Domes priekšsēde Inga Bērziņa rosināja atminēties, ka agrāk Kuldīgas rajonam tajā bija attēlota Venta ar zivīm abās upes pusēs. Bijušā Alsungas novada priekšsēde Daiga Kalniņa ar smaidu sacīja: „Suietiem līdz

Nometņu rīkotājiem pieteikumi, kas parakstīti ar elektronisko parakstu, līdz 8. jūlijā 12.00 jāiesūta e-pastā: dome@kuldiga.lv.

Ventai un zivīm ir ļoti tālu, ja nu vienīgi tās nokrāsotu rūtainas.” Deputāti nolēma: kamēr taps jaunais, tiks izmantots pašreizējais Kuldīgas novada ģerbonis. Bet savējo tāpat kā līdz šim varēs izmantot gan pilsētas, gan pagasti.

VAR RĪKOT NOMETNES

Līdz ar iespēju saņemt 34 tūkstošus eiro valsts naudas, lai pandēmijas laikā atbalstītu vasaras nometnes, pašvaldība aicina pieņemt tos, kuri gatavi tās rīkot 7–18 gadus veciem novadā deklarētiem bērniem un jauniešiem, tostarp skolēniem. Tās jārīko jūlijā un augustā. Deputāti apstiprināja programmas *Atbalsts bērnu un jauniešu nometņu organizēšanai Kuldīgas novadā* nolikumu, pieteikuma veidlapas, vērtēšanas kritērijus un komisiju. Maksimālais atbalsts ir 19 eiro dienā vienam bērnam (dalība nometnē nepārsniedz 95 eiro). Pieteicējam jāiesniedz programma vismaz piecām dienām. Minimālais dalībnieku skaits vienā grupā ir 15, maksimālais – 30.

Inta Jansone

Rumbas pagasta Avotiņos ik vasaru uzdied dažādu šķirņu īrisi, bet, lai ziedi būtu veseli un krāšņi, tos uzmana saimniece AIGA FELŠ-MILBERGA, kura ir skolotāja Ventspils 4. vidusskolā.

„Atbraucāt desmit dienu par vēlu,” sagaidot Kurzemnieku, saka Aiga. „Karstuma dēļ ziedēšanas periods bija ļoti īss.”

Karstuma dēļ īrisu ziedēšanas laiks bijis krietni īsāks nekā citugad.

Uzziņai

- Sengrieķu vārds *iris* nozīmē *varavīksne*. Grieķu mitoloģijā šajā vārdā tiek dēvēta dieviete, kura no Olimpa kalna nolaidās uz zemes, lai cilvēkiem darītu zināmu dievu gribu.

- Īrisu ziediem ir daudzveidīgas nokrāsas – kā nevieniem citiem. Romieši kādu pilsētu nosaukuši par Florenci (Ziedošo), jo ap to ziedējis ļoti daudz īrisu. Tos godāja arī Senajā Ēģiptē, kur tie audzēti jau 15.–14. gs. p.m.ē.
- Īrisi augsti vērtēti ne tikai pēc ziedu, bet arī sakņu aromāta. Sakņu izvilumus lieto parfimērijā, konditorejas izstrādājumos un alkohola ražošanā.
- Savvaļā zināmas 250 sugas, kas aug Āzijā, Eiropā, Ziemeļamerikā un Ziemeļāfrikā.

Lieliska atpūtas vieta. Diķi aug ūdensrozes, ūdens attīrīšanai ielaisti amūri, kas ir labākie melioratori, jo barību spēj atrast paši un ēd visus ūdensaugus.

Cik pasaulē ir šķirņu?

Precīzi nezināšu, bet ir ļoti daudz. Katru gadu audzētāji, arī pašmāju, piemēram, kurzemnieks Laimonis Zaķis no Kandavas puses, veido pa vairākām jaunām. Savā starpā audzētāji apmainās ar vēstulēm, bildēm, viens otram piedāvā ko jaunu, bet lieli draugi neesam (smejas). Šodien internetā jau var apskatīt un uzzināt daudz – spēj tik lasīt un sūtīt.

Vai neesat mēģinājusi selekcionēt?

Pagaidām neesmu. Pricējās

par skaistajiem ziediem.

Vai Avotiņi jums ir dzimtas mājas?

Jā, Avotiņus cēlis mammas tētis. Šeit braucu ciemos pie tēta – viņš te saimnieko ikdienā. Es uzturos ilgāk tad, kad ir īrisu ziedēšanas laiks jūnijā, un tad, kad dobes jārāvē.

Vai vēl ko audzējat?

Agrāk audzēju dālijas, un to bija ap 250 šķirnēm. Jāiegulda daudz darba: jārok ārā, gumi jāuzglabā, pavasarī atkal jāstāda. Tagad palikušas vien kādas desmit. Man nav žēl, ka likvidēju.

no Rumbas pagasta: bioloģisko liellopu gaļas audzētava *Kolumbi* un darbnīca *Lappa* Rumbenieku ciemā, kas piedāvā vegānisku ēdienkarti.

Vēl viesus gaidīs šitaki audzētava *Garikas* Rudbāržu pagastā, čili audzētava *Kaņepvērpi* Padurē, lauku

sēta-zoodārzs *Zemuri* Laidos, jēru saimniecība *Pilskalni* Snēpelē, kazu ferma *Rāznieki* Vārmē, *Kurzemes zivis* Pelčos un audzētava *Rendas spargelis*. Mājas kafejnīcu ēdienkarti radījuši galvenokārt paši saimnieki, pārzinot savu produktu garšu.

Skolotājai un īrisu audzētājai Aigai Felš-Milbergai viena aizraušanās ir arī ceļošana, vislabāk uz kalniem.

Vai jūsu izglītība saistīta ar dārzkopību?

Nē, man ir pedagoģiskā izglītība. Puķu audzēšana ir hobijs. Pēc stresaina mācību gada ziedu kopšana ir ļoti laba meditācija.

Ko skolā mācāt?

Esmu sākumskolas pedagoģe. Kuldīdzniece Antra Dilāne ir mana draudzene kopš skolas laikiem – kopā mācījāmies toreizējā Kuldīgas 3. vidusskolā.

Vai Ventspilī bijāt to skolu vidū, kuras strādāja klātienē?

Līdz Ziemassvētkiem – jā, pēc tam attālināti, bet no aprīļa atkal varējām klātienē. Nogurdinoši, jo katru dienu viens un tas pats: sēdi zūmā vai vatsapā, vēl jāveido prezentācijas, lai bērniem sniegtu zināšanas. Ilgs laiks paiet, kamēr internetā atrod resursus, piemēram, kādu filmiņu piemeklē, lai vecāki var bērniem ieslēgt un redzēto pēc tam pārrunāt. Aprīlī visi bija atviegloti, kad atkal uz mācībām varēja doties klātienē.

Dēls Kristis izvēlējies iet jūsu pēdās – viņš ir skolotājs Centra vidusskolā.

Tā ir. Viņš bija *Iespējamajā misijā*. Tagad tā beigusies, būs izlaidums, un izskatās, ka skolotāja darbu viņš turpinās. Izmācījās un strādāja par loģistikas speciālistu, tomēr specialitāte neinteresēja. Jauniem cilvēkiem vajag izaicinājumus. Un šis bija viens no tiem – iekļūt *Iespējamajā misijā*.

Kādēļ jūs izvēlējāties kļūt

par skolotāju?

Mana pirmā skolotāja bija Aina Strautmane. Viņa man ļoti patika. Otrajā klasē prasīja, par ko vēlos kļūt, un es atbildēju, ka par skolotāju. Beidzot 11. klasi, pirmā doma bija doties uz Bulduriem un apgūt dārzkopību, kļūt par ainavu arhitekti. Kad bija 18, vajadzēja kompāniju, bet tobrīd uz šo mācību iestādi neviens cits nedevās. Toties brauca uz Liepāju. Es pievienojos un sāku mācīties par sākumskolas pedagoģi.

Pirmā darbavieta bija Kuldīgas 3. vidusskola. Toreizējā direktore Ināra Kuršinska mani un Antru Dilāni uzrunāja, bijām šeit vasaras praksē. Trīs gadus nostrādāju, tad pārcēlos pie vīra uz Ventspili.

Ko labprāt darāt brīvajā laikā?

Patīk spēlēt volejbolu. Skolas laikā trenējos pie Rasmus Zeberliņas. Vienmēr mums bija uzvaras, panākumi. Nebijām gara auguma spēlētājas, tomēr līderu vidū. Trenera un pedagoga nozīme cilvēka attīstībā ir liela.

Vēl man ļoti patīk ceļot, kāpt kalnos, iet pārgājienos. Visspilgtāk atmiņā palicis ceļojums uz Spāniju, uz Pireneju augstāko virsotni – Aneto smaili. Iekarota arī Slovēnijas augstākā virsotne Triglavas, un tas bija grūts divu dienu kāpiens. Kad nebija pandēmijas, ceļojām katru gadu. Bijām domubiedru grupa, kas pirmā aizbrauc un šīs kalnu takas iziet.

Kas garšīgs mājas kafejnīcās?

10. un 11. jūlijā pasākumā *Taste Kuldīga* visā novadā tiks atvērtas daudzas saimniecības, kas iepazīstinās ar savu dzīvesveidu un ļaus nogaršot tām raksturīgos produktus.

Ciemos aicina arī divi dalībnieki

Šomēnes kapu svētki

Divas sestdienas Rumbas pagastā būs kapu svētki.

10. jūlijā: 10.00 Rumpju, 11.00 Lāčplēša, 12.00 Segļu, 13.00 Celmu, 14.00 Bauņu, 15.00 Griķu kapos.

24. jūlijā: 10.00 Silarāju, 11.00 Pļavsargu, 12.00 Pūces, 13.00 Maņģenes, 14.00 Upesostu kapos.

„Esmu kalēja meita no Raņķiem”

Ar BRIGIU FREIJU tikāmies īpašā dienā – vasaras saulgriežos 21. jūnijā, kas ir arī viņas dzimšanas diena. Pēc profesijas būdama latviešu valodas un literatūras skolotāja, viņa jau 40 gadus strādā Kuldīgas Centra vidusskolā un pusi šī laika bijusi direktore.

„Šī ir mana vienīgā un labākā darbavieta. Es neko citu neesmu redzējusi,” Brigita nosmej. Viņa darbojas arī Kuldīgas novada domē kā deputāte un atrod laiku dārzam un citiem hobijiem.

AR MĪLESTĪBU PRET LAUKU DARBĪEM

B. Freija dzimusi un augusi laukos: „Vienmēr saku, ka esmu kalēja meita no Raņķiem. Mācījos tur pamatskolā, un šķiet, ka reforma izglītībā jau bija sākusies, jo skolēnu skaits jau toreiz samazinājās, skolas tika slēgtas vai saglabātas tikai sākumskolas klases. Mācījies tur līdz 4. klasei, pēc tam Skrundas 1. vidusskolā.”

Bērībā bijis gan dobes jāravē, gan sienu jāpalīdz savākt, gan lopiņi jāved no ganībām. Tas gan neesot īpaši patīcis, jo no govīm Brigītai bijis bail, tomēr citos darbos viņa labprāt iesaistījies: „Droši vien tāpēc man tie lauku darbi joprojām ir mīļi. Tēvs bija ļoti prasīgs. Kad jau strādāju skolā un skolēniem bija jālasa Edvarta Virzas *Straumēni*, varēju teikt, ka ar *Straumēnu* saimnieku asociācijas mans tētis. Viņam patika visu lietu kārtība. Kad bija sakrāmēta malka, viņš ar roku pārbaudīja, vai sakrāmēts taisni. Agri no rīta ar izkapti plāva zāli, un man bija pienākums to uzādīt un savālot. Tas man patika.”

Arī tad, kad ar savu ģimeni dzīvojis Kuldīgā, Brigita devusies vecākiem palīdzēt: „Tobrīd to vairāk izjutu kā pienākumu, bet īstu prieku guvu tad, kad paši atgriezāmies uz dzīvi vecāku mājās. Un, kad dārzis bija noravēts, tad apspēds uz krēsla dārza galā un jutos priecīga.”

Dārzis mums ir liels – smejos, ka tā ir kā naturālā saimniecība. Pati visu marinēju un konservēju, pietiek pašiem, bērniem un draugiem, dažreiz arī kolēģiem. Ir ābeldārzis un puķu dobes skaistumam un dvēselei. Saimnieciskums ir rūpes par puķēm ir mantojumā no mammas. Puķes man patīk visas – katrā gadalaikā savas. Dārzā zied peonijas, bijušo kolēģu dāvētās rozes, manis pašas audzētas pelargonijas, floksi – uzskaitījumu varētu turpināt vēl un vēl. Aug arī mammas stādītās papardes un no kastaņa izaudzētais tēva kastaņkoks. Arī katrs bērns

„21. gadsimts ir ļoti prasīgs, intensīvs un diezgan nežēlīgs. Kā jau Rainis teica: pastāvēs, kas pārvērtīsies.”

„Darbs ar jauniešiem sniedz enerģiju – skolotājam nav laika novēcot,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas direktore Brigita Freija un atzīst, ka nekad nav bijis mērķa iņemt šo amatu, taču dzīve pati visu sakārtojusi.

iestādījis savu koku. Patīkami vērot, kā tie aug lielāki. Cenšamies saglabāt īstenu lauku vidi.”

Kopš bērības ģimenē valdījusi kopība: „Brālis bija Jānis, un mana dzimšanas diena ir vasaras saulgriežos, tad tēvs darīja alu, mamma sēja sieru, sabrauca radi. Ļoti daudz dziedājām, jo vecāki un radi bija un ir muzikāli. Tagad ar vīru cenšamies tradīcijas turēt godā: puķu dobum un dārzam jābūt noravētam, sētai uzpostai, mājai rotātai ar meijām, protams, ir ugunskurs un līgodziesmas.”

KURZEMNIEKI PRET PĀRĒJIEM

Brigita kopš bērības esot ataktīva: dejojusi, dziedājusi, spēlējusi teātri. Arī mamma, tētis un brālis bijuši sabiedriski aktīvi un muzikāli: „Mājas vienmēr bija rosība. Uz skolu Skrundā braucu ar autobusu, trenējos volejbolā un vakaros mājās biju vēlu, taču visu var izdarīt, ja dara.”

Viņa nosmej: kaut augumā maza, kopā ar klasesbiedrēni nolēmusi trenēties volejbolā. Tas darīts līdz pat skolas beigšanai: „Turpināju spēlēt arī Viļa Lāča Liepājas Valsts pedagogiskajā institūtā, kur biju augstskolas un arī pilsētas komandā. Pateicoties trenerim Jūlijam Gertneram, esam ļoti saliedēta komanda un arī tagad, pēc 50 gadiem, satiekamies katru gadu, visbiežāk pie manis laukos. Tad atskaitāmies, kas noticis. Agrāk spēlējām senioru mačos. Kad vīra kursam bija

Vienu no Centra vidusskolas tradīcijām ir Ziemassvētku ludziņa, ko skolēni iestudē kopā ar skolotājiem.

salidojumi Engurē, mums jūras krastā vienmēr notika spēle – kurzemnieki pret pārējiem. Arī Centra vidusskolā organizējām mačus – skolēni pret skolotājiem, jo arī citi kolēģi labprāt spēlēja volejbolu.”

Skolas laikā Brigita sapratusi, par ko grib kļūt: „Zināju tikai to, ka vēlos būt skolotāja, un nekādu citu variantu nebija. Grūti pateikt, kādēļ izvēlējos tieši latviešu valodu un literatūru. Laikam tā pavisam pārliecību palīdzēja gūt Skrundas skolotāja Dzintra Brūdere, kas bija ļoti harizmātiska un spēja aizraut.”

„Stipra ir tā ģimene un kolektīvs, kam ir tradīcijas,” saka direktore Brigita Freija. Attēlā kopā ar pārējo vadību: Kristu Feļš-Milbergu, Innu Rinu, Larisu Fluģrāti, Leldi Selecku un Aldi Šternbergu.

Brigita ar Skrundas volejbola komandas biedrēm tiek katru gadu. Tā pagājuši jau 50 gadi.

Ar vīru Juri 2019. gadā atvaļinājumā Brigitas mīļākajā ceļojuma galamērķī – Itālijā.

„Tā laikam ir pieredze, kas palīdz gan plānot, gan strādāt, gan apvienot direktores un deputātes amatu.”

DĒLA MUDINĀTA

Augstskolā neesot bijis viegli – jālasa ļoti daudz: „Bija obligātā literatūra, ļoti daudz apjomīgu krievu un ārzemju autoru darbu. Literatūrā ir mana sirds. Prieks, ka arī maniem bērniem Mārim, Kristam un Aijai ir mīlestība uz literatūru. Viņi lasa un nu jau iesaka, ko vajadzētu izlasīt mums ar vīru. Valodā esmu par līdzsvaru starp sterilo literāro un sarunu valodu.”

Praksē Brigita devusies uz savu skolu Skrundā, savukārt darba gaitas sākusi Kuldīgas Centra vidusskolā: „Priecājos, ka esmu augusi šeit kopā ar kolēģiem, redzējusi, kā skola mainās līdzī laikā.” Sākotnēji strādājusi kā latviešu valodas un literatūras skolotāja un audzinājusi 5. klasi. Tomēr pāris gadus mācījusi arī

vēsturi mazākajām klasēm. Direktore smeļ, ka pirmajā darbīdēnā satraukums nav bijis tik liels, cik atgriežoties pēc dekretā atvaļinājumā: „Toreiz piekritu audzināt vidusskolas klasi, jo ar iepriekšējo audzinātāju bijusi nesaderība. Tad gan man ceļi trīcēja, un jutu, ka tas būs izaicinājums. Taču izveidojās ļoti labs kontakts gan ar jauniešiem, gan vecākiem. Ieviesām skolā arī jaunās tradīcijas, un satiekos ar viņiem joprojām.”

Pēc dažiem gadiem Brigita sevi jau pierādījusi kā aktīvu un entuziastisku skolotāju: „Man piedāvāja kļūt par direktora vietniecei audzināšanas darbā. Šo amatu pildīju ilgus gadus, līdz notika direktoru maiņa. Izsludināja konkursu, bet es nepieteicos, jo man patika mans darbs. Kolēģi rosināja, bet es nepadevos. Tomēr

Ja jums būtu jāpabeidz teikums „Brigita Freija ir...”

● **Aija Freija**, meita:

– Zelta cilvēks ar plašu un siltu sirdi! Es viņu mīlu, cienu un apbrīnoju. Mans iedvesmas cilvēks. Nav tādas lietas, ko viņa nevarētu izdarīt, nav tāda smaguma, ko nevarētu pacelt. Man viņa ir viss: mana drošība, manas mājas, manas būtības sākums. Vienmēr atbalstīs, apskaus un būs līdzās. Viņa iemācīja visur censties redzēt labo un skaisto, pat grūtos brīžos. Un visu labo un skaisto redzu savā mammā.

● **Vija Silājāne**, bijusī Skrundas 1. vidusskolas volejbola komandas kapteine:

– Otrās tādas nav. Aprņēmīga, ar labu humora izjūtu, lielisks draugs un komandas biedrs. Mācījāmies kopā jau no 5. klases, ar ģimenēm esam braukušas izbraukumos un tikušās svētkos. Viss ar lielu dziedāšanu un jautrās noskaņās.

● **Linda Legeza**, Kuldīgas Centra vidusskolas angļu valodas skolotāja:

– Personība, par kādām saka: cilvēks savā vietā. Profesionāla attieksme ir sadarbībā gan ar skolēniem un vecākiem, gan ar personālu. Rūpējas, lai ikkatrs, kas saistīts ar skolu, justos tai piederīgs, vajadzīgs un novērtēts. Ir degsmē, aizrautība un ieinteresētība it visā, kas saistīts ar skolu, tās izaugsmi. Brigita ir noteikti skolas direktore ar lielo burtu, un es esmu pateicīga, ka man dota iespēja mācīties, iedvesmoties no manas darba devējas. Viņa ir profesionālis, kam es vēlētos līdzināties.

● **Ilze Dambīte-Damberg**a, Kuldīgas novada pašvaldības izpildītore:

– Vidusskolā viņa man mācīja latviešu valodu un literatūru. Šarmanta, harizmātiska personība, kas spēj jauniešus aizraut. Atmiņā palicis, cik pārdomāti un gaurīgi ģērbās. Uz katru stundu bija cits tērps. Tagad, kopā strādājot domē, redzu, ka viņai vienmēr ir vidoklis. Izcila līdere ar skaidru, pamatotu redzējumu. Izglītības iestādēs vairāk vajadzīgi šādi līderi, kas var iedvesmot citus. Tai pašā laikā viņa ir stingra un prasīga, bet vienkārša, nav augstprātīga – neslēpj, ka nāk no Raņķiem. Ir cilvēciņa un tieša. Vienmēr varu lūgt padomu.

vecākajam dēlam izdevās pārliecināt, ka es to varu. Tad gan pēdējā dienā uzrakstīju iesniegumu un konkursam pieteicos.”

KOLEKTĪVU STIPRINA TRADĪCIJAS

Brigita atzīst, ka ir visai emocionāla: „*Tas bimbiens* uzņāk ātri. Atbildīgos brīžos ir grūti – cenšos sakāmo uzrakstīt un tad runāt, jo šķiet, ka tad varu emocijas savaldīt. Vadības stilā esmu demokrātiska: deleģēju, motivēju un paslavēju. Katrā cēnas pusē cenšos saskatīt labo, un ar humora izjūtu arī viss kārtībā. Tas ir svarīgi, lai noņemtu spriedzi.”

Ikdiena skolā ir dinamiska: „Man un kolektīvam piemīt straujš, radošs un intensīvs darba temps. Mums ir visādas idejas, atsaucīgi vecāki un radoši skolēni – tādā vidē nepamana, kā skrien laiks. 15 mūsu skolotāji ir skolas absolventi, un tas liek domāt, ka skolotāji viņus šādam solim iedvesmojuši, tāpēc viņi atgriezušies.”

Lai gan skola ir liela, atmosfēra vienmēr esot draudzīga. Šo mācību gadu beiguši 665 skolēni. Direktore to uztver kā pozitīvu zīmi: „Tas nozīmē, ka vecāki un cita sabiedrība mums uzticas. Uzticēties var tikai tam, kam ir stabils vērtības: profesionalitāte, kvalitāte un tradīcijas. To redzam, lasot pirmo klašu skolēnu iestāšanās anketas, kurās esam ieviesuši sadaļu *Kādēļ izvēlējāties šo skolu* un kurās daudzi vecāki min tieši šos iemeslus. Tāpat esam darbīgi, inovatīvi un elastīgi, un tas mūsdienu dienās ir svarīgi.”

B. Freija gan atzīst – īpaši tie bērni, kuri nāk no mazajām lauku skolām, dažreiz nevar iejusties, taču no jauniešiem ir dzirdēts, ka mums ir pozitīvs mikroklimate. Tomēr bez ķīvīņiem un blēņām nekur neiztik.” Skolēniem tradīcija ir sacensības *Erudīts*, un jau absolvents Ernests Vēzis organizējis *Popielu* – Eirovīziju. Bērni aizrautīgi gatavojusies: noformējums, žūrija, tērpi un priekšnesumi kā tās sacensības.

Līdzpārvaldē darbojas skolēni jau no 5. klases: „Ir interesanti, ka mazie nemaz nebaidās paust savu viedokli.”

Arī skolotājiem ir tradīcijas, lai saliedētu kolektīvu, piemēram, puķupoda pasniegšana metodiskajā dienā, kolēģes Ilzes Robertas ideja par Ziemassvētku izrādi, kurā piedalās skolēni un pedagogi. Vadība regulāri domā, kā katru gadu tradīcijas atsvaidzināt – piešķirt tām odziņu. Arī pandēmijas laiks nācis ar jauninājumiem: „Centāmies katru virtuālo tikšanos padarīt interesantu. Bija uzdevumi, konkursi, pēc akreditācijas noorganizējām pat virtuālo ballīti absolventa Arta Šimpermaņa mūzikas ritmos.”

DIREKTORE UN DEPUTĀTE VIENLAIKUS

Jau 16 gadus B. Freija Kuldīgā ir domes deputāte, tagad darbojas partijā *Kuldīgas novadam*. Šis būs jau piektais sasaukums: „Tā laika solim iedvesmojuši, tāpēc viņi atgriezušies.”

Lai gan skola ir liela, atmosfēra vienmēr esot draudzīga. Šo mācību gadu beiguši 665 skolēni. Direktore to uztver kā pozitīvu zīmi: „Tas nozīmē, ka vecāki un cita sabiedrība mums uzticas. Uzticēties var tikai tam, kam ir stabils vērtības: profesionalitāte, kvalitāte un tradīcijas. To redzam, lasot pirmo klašu skolēnu iestāšanās anketas, kurās esam ieviesuši sadaļu *Kādēļ izvēlējāties šo skolu* un kurās daudzi vecāki min tieši šos iemeslus. Tāpat esam darbīgi, inovatīvi un elastīgi, un tas mūsdienu dienās ir svarīgi.”

B. Freija gan atzīst – īpaši tie bērni, kuri nāk no mazajām lauku skolām, dažreiz nevar iejusties, taču no jauniešiem ir dzirdēts, ka mums ir pozitīvs mikroklimate. Tomēr bez ķīvīņiem un blēņām nekur neiztik.” Skolēniem tradīcija ir sacensības *Erudīts*, un jau absolvents Ernests Vēzis organizējis *Popielu* – Eirovīziju. Bērni aizrautīgi gatavojusies: noformējums, žūrija, tērpi un priekšnesumi kā tās sacensības.

SALAUĻĀTI SMILŠU KASTĒ

Brigitas vīrs Juri ir no Raņķiem. Abi pazīnusi viens otru jau bērībā, un kopīgā dzīve ierakstīta zvaigznēs: „Mūsu tēvi strādāja

kopā, augām kopā. Vīramāsa bija vecāka un reiz, spēlējoties smilšu kastē, mūs salaulāja. Ja tā padomā, pat prātā neieņāca, ka viss izvērtīsies šādi. Dzīve ir interesanta.

Vēlāk Juris studēja Jelgavā, kamēr es Liepājā. Viņa māja bija pie autobusa pieturas. Esot pamanījis mani izkāpjam no Liepājas autobusa un ieraudzījis it kā no jauna. Tāļāk jau viss soli pa solim.” Pēc gada laulībā abi uzaicināti par vedējiem Brigitas kursabiedrēnes kāzās: „Mums dzimšanas diena bija vienā dienā, un kursā mūs sauca par māsiņām. Ilgi lauzos, taču es nemāku atteikt. Kāzās bija plānoti kādi 80 cilvēki, taču beigās tās notika Jaunpils pilī ar 150 viesiem. Tad sapratu: ja jau cilvēki novērtēja un visiem patīka, tad vairs nav, no kā baidīties. Tās bija īstas ugunskrīstības.”

Abi ar vīru bijuši vedēji nu jau vairāk nekā desmit kāzas gan radiem, gan draugiem: „Št pieredze mums liela. Man patīk organizēt strādāt, amatus apvienot. Ik rītu uz darbu braucu 23 kilometrus un domās saplānoju dienu, bet, braucot mājās, pārdomāju paveikto – visu salieku pa plauktiņiem. Enerģiju gūstu un prātu atpūtinu, darot lauku darbus. Jā, un ceļojumi kopā ar vīru un draugiem ir kļuvuši par nepieciešamību, lai uzkrātu spēkus un gūtu pozitīvas emocijas.”

Skolu reformas, viņasprāt, ir neizbēgamas: „Pat tiešam bērībā teica, ka vēsture atkarojas. Jau tad lauku skolās bērnu palika arvien mazāk. Žēl, ka daudzajos gados izglītībā man pietruka uzņēmbas šo reformu gaitu pierakstīt. Ir svarīgi, lai sākumskola būtu tuvāk dzīvesvietai, jo bērnam vispirms jāklūst patstāvīgākam, tikai tad var doties uz attālāku skolu. 21. gadsimts ir prasīgs, intensīvs un diezgan nežēlīgs. Kā Rainis teica: pastāvēs, kas pārvērtīsies.”

Neviens no Brigitas bērniem izglītībā nestrādādot: „Laikam redzēja, cik daudz tas prasa. Vecākais dēls ir jurists, vidējais strādā viesmīlībā, meita ir mārketinga speciāliste. Visi dzīvo Rīgā. Atceros, ka viens no bērniem reiz prasīja izlabot domrakstu. Es atteicu un saņēmu pārmetumu, ka skolā visi tāpat domā: es viņiem to laboju.” Brigita priecājas, ka bērniem un viņu draugiem ir vēlme lauku mājās ciemoties.

Lielākais aitu ganāmpulks Kurzemē

Aitas tur aizgaldos. Izmēru un izvietojumu var pielāgot pēc vajadzības. Tas ir parocīgi, lai novietni iztīrītu.

Latvijas piektā un Kurzemes lielākā aitu audzētava – šādi var raksturot Ēdoles pagasta Mežokus, kur vienmēr ir ap tūkstoš aitām.

„Šis ir ģimenes uzņēmums – darbojamies tikai mēs: es, sieva un trīs bērni,” saka Mežoku saimnieks Kristaps Melbārdis. „Vasarā iesaistām palīgus, jo visu nevar īsti paspēt. Lopi prasa savu darbiņu.” Kristaps ne tikai pats audzē aitas, bet arī palīdz citiem to sākt.

MANTOTS UN PĀRVEIDOTS

K.Melbārdis stāsta: „2004. gadā saimniecību pārņēmām no sievas vecākiem. Tajā laikā šeit bija piena lopkopība. Tā kā piena lopkopība īsti nav mans aicinājums, pirmsākumos izvēlējamies divus virzienus: aitikopību, jo šeit jau bija dažas aitas, un cūkkopību. 2009. gadā cūkkopība tuvojās noslēgumam, jo spieda ekonomiskie apstākļi un notika daudz kas cits, un pilnībā tā šeit izbeidzās 2014. gadā.

Savulaik no cūkkopības iegūtos ienākumus pakāpeniski investējām aitikopībā. Iesākām ar desmit aitu mātēm. Lielākais skaits mums ir bijis 750, tagad nokrities uz 550–600 aitu mātēm.”

DRAUDS – MEŽA ZVĒRI

„Galvenais iemesls, kādēļ nedarbojamies citās nozarēs, ir vieta – apkārt meži, tādēļ ir ļoti liela meža zvēru ietekme uz laukiem. Ir gadījies pārsēt desmit hektārus zālāju, ko vēl joprojām izposta mežacūkas. Ja iesētu labību, un to arī esam mēģinājuši, tad brieži noēstu. Esam palikuši pie tā, ka jāstrādā nozarē ar zālājiem – aitikopībā.

Tā arī nav bez problēmām. Vislielākos postījumus nodara klaiņojoši suņi. Darbības pirmsākumos, kad saimniecība bija maza, suņu dēļ zaudējām 30 procentus no ganāmpulka. Tagad tā vairs nav – pamainījusies mednieku attieksme, izķerot klaiņojošos suņus. Kādreiz no saimnieku un mednieku puses attieksme bija ļoti vieglprātīga. Pirms pāris gadiem vienu aitu saplosīja lūsis. Pārāk tālu no šejienes nav arī vilki. Pašlaik veiksmīgas sagādīšanās dēļ esam no tiem pasargāti. Savvaļas dzīvnieki ir iemesls, kādēļ jērus nelaižam ārā, jo tie ir mūsu ienākumi. Meža zvēru klātbūtne ir liela, tādēļ visu laiku meklējam risinājumus.

Mežoku saimnieks Kristaps Melbārdis ļoti lepojas ar Kurzemes lielākās aitu audzētavas titulu. Pateicoties šādai pieredzei, jebkurš jauns audzētājs var gūt vērtīgu padomu sava uzņēmuma veidošanai un efektīvai pārvaldībai, ja meklē Kristapa palīdzību.

Vēl viena problēma ir plēsīgie putni un lapsas. Pastāvīgie ganību aploki ir nozogoti ar stacionāro žogu un ar elektrisko ganu, lauki sadalīti mazākos, un tas ļauj ganības izmantot efektīvāk.

Saimniecība izaugusi līdz 200 hektāriem, no tiem 70 hektāri ir mežs. Darbojamies arī tur – esam kooperatīva Mežsaimnieks biedri un apsaimniekojam sadarbībā ar to. Protams, tas ir tikai sākuma solis, kas ilgtermiņā jāattīsta.”

DARBS UN BRĪVDIENAS

„Ražošanas cikls ir cauru gadu,” skaidro Kristaps. „Jērus iegūstam katru mēnesi, lai vienmēr varam piedāvāt svaigu jēra gaļu. Lai to panāktu, ir izvēlētas šķirnes. Pirmsākumos šeit bija tādas aitas, kam nebija zināma izcelsme, pamazām nomainījām ar Tekselas šķirnes aitām, kas ir gaļīgas. Lai sasniegtu mērķi, ka gaļu var tirgot cauru gadu, papildus esam ieviesuši Dorsetas šķirni, kam ir nesezonālā meklēšanās. Krustojot šīs divas, varam jērus iegūt cauru gadu. Ir atsevišķi gadi, kuros četrus mēnešus jēri nav piedzimuši, citu gadu – tikai divus mēnešus. Tad tās ir mūsu nosacītās brīvdienas.”

SARGĀJOT JĒRUS

„Ganībās laižam tikai tās aitu mātes, kas gaida uz lecināšanu vai ir grūsnas, savukārt tās, kas atnesas, tiek turētas telpās kontrolētā vidē, lai varētu uzraudzīt, ko un cik daudz tās apēd, kā ēd jēri. Uzrau-

„Aitu audzēšanai Latvijā ir liels potenciāls, bet ar vienu nosacījumu – tas jā dara profesionāli. Ja vēlas to darīt hobija līmenī, tas paliek hobijs. Laiks starp to un profesionālo darbību nebūs ilgs, jo lauksaimniecība vienmēr bijusi dārgs prieks. Agri vai vēl to saprot.”

gām, kā ēd tie jēri, kas no mātes nošķirti 60 dienu vecumā. Ja konstatējam saslimušu aitu, to no citām izolējam, lai neradītu risku saslimt pārējām. Ziemā grūsnās aitas var brīvi uzturēties gan novietnē, gan pastaigu laukumā, savukārt mātes ar jēriem, nobarojamie jēri un jaunaitas uzturas tikai novietnē.”

SŪTA UZ SKANDINĀVIJU

„Aptuveni 80 procentus no mūsu jēriem ved ārpus Latvijas, pamatā uz Skandināviju. Jau ilgstoši ir sadarbība ar SIA *Baltic Calves*, kas jērus ved uz Somiju un citām valstīm. Pārējie 20 procenti ir vietējais tirgus – privātais sektors un mazie uzņēmēji. Diemžēl Kuldīgas novadā nav neviena sadarbības līguma. Vairākas reizes esam mēģinājuši.

Latvijā ir diezgan smagnēja situācija, jo daudziem ir aizspriedumi pret jēra gaļu. No seniem laikiem šis zīmogs saglabājies, jo trūkst pozitīvās pieredzes. Jāņem vērā, ka garšas ziņā jēra gaļa ir atšķirīga. Vistraģiskākais ir tas, ka tirgotāji ir negodīgi pret patērētāju. To esam daudz piedzīvojuši lielajos tirgos – lēti nopērk vecu dzīvnieku un cenšas pārdot par jauna dzīvnieka cenu. Jādoma, ko un kā dara.

Vilna ir ražošanas blakusprodukts, un to cērpam paši. Mums ir viss aprīkojums. Tirgojam Pāces vilnas fabrikai Dundagas pagastā. Vilnu vedam tādu, kādu nocērpam, jo to mazgā un pārstrādā pašā fabrikā.”

VECO PIELĀGO, JAUNO PIEBŪVE

„Mums ir divas ēkas, kurās ai-

Bez čipa un numura ausīs aitas vēl iezīmē ar īpašu krāsu, kas viegli nenomazgājas, bet dzīvniekam un vilnai nav kaitīga.

tas turam: jaunbūve, kas ir septiņus gadus veca, un vecā ēka, kas vajadzībām pielāgota. Jaunā ēka specializēta tā, lai tajā var ieviest *Lego* principu – jebkuru aizgaldu un nožogojumu var pielāgot pēc vajadzības un daudzuma. Aizgaldu skaits ir mainīgs atkarībā no grupas lieluma. Tajās var būt no desmit līdz 500 dzīvniekiem atkarībā no fizioloģiskā stāvokļa un citiem faktoriem. Vienīgais limitējošais faktors ir ūdens. Šeit ir recirkulārā sistēma: ziemā ūdens temperatūru nodrošina zemes siltums, bet vasarā tas dod pretējo efektu. Septiņus gadus nav bijusi vajadzība ziemas laikā ūdeni sildīt.

Aitas tur aukstajās novietnēs: cik grādu ārā, tikpat arī iekšā. Tas raksturīgs visā nozarē, jo būvēt siltās novietnes ir ļoti neekonomiski. Tajās ir pakaiši, ko izvāc un nomaina divas reizes gadā vai arī pēc nepieciešamības.”

ČIPS AUSĪ UN BAROŠANAS STACIJAS

„No tehnoloģiju viedokļa esam mazliet priekšā citām saimniecībām, jo mums ir elektroniskais menedžments dzīvnieku uzskaitē, ēdināšanai un svēršanai. Katram dzīvniekam ir elektronisks čips, tādēļ vairs nevajag piezīmju papīru un lieku laika tērēšanu. Čips aitas ausī iekrāsots atbilstoši dzimumam. Tas viss redzams telefonā un specializētos lasītājos. Var teikt, ka Latvijā ar šādu sistēmu esmu viens no pionieriem. Sākām ieviest jau 2008. gadā. Tas ļoti atvieglo darbu, jo citiem dzīvniekiem numuru redz, bet ci-

tiem nevar redzēt. Ir lielāks risks kļūdīties, pierakstot ar roku.

Tāpat esam ieviesuši specializētas barošanas stacijas, kurās dzīvnieks tiek barots individuāli pēc speciālas programmas, savukārt skābsienu aitas var ēst, cik grib. Uz citām aitām redzami markējumi – tiek izmantota īpaša krāsa, ar ko apzīmē dažādus faktorus.”

PAT ČETRI PLĀVUMI

„Rupjo lopbarību gatavojam paši savos laukos. Atkarībā no gada lopbarību var iegūt līdz trīs plāvumiem. Atsevišķos laukos bijuši četri plāvumi – tas atkarīgs no laika apstākļiem. Barībai ļoti nozīmīga ir kvalitāte: jo labāka rupjā lopbarība, jo labāk var dzīvnieku pabarot. Jērs savu tirgus svaru iegūst ap četrus mēnešu vecumu. To var nodrošināt, intensīvi barojot ar speciālo barību un augstas kvalitātes rupjo lopbarību.”

PIEREDZI SNIEDZ CITIEM

„Papildus es strādāju citā saimniecībā, kas nodarbojas ar cūkkopību,” atklāj Kristaps. „Citiem sniegtu profesionālas konsultācijas par veterināriju, dzīvnieku audzēšanu. Lasu lekcijas par šīm tēmām semināros, arī attālināti, un tas ir ļoti parocīgi, jo nav jāpavada ilgs laiks ceļā. Bet ļoti grūti noturēt atgriezenisko saiti, jo izprast otru pēkšņam esošā izjūtas nav iespējams.”

**Jānis Siliņš
Kristapa Melbārza arhīva un autora foto**

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

Kuldīgu pieskandinājis jauns festivāls

Pirms 20 gadiem Kuldīgu pirmo reizi piedziedāja un piedejoja jaunieši no visas Latvijas festivālā *Sanāciet, sadziediet, sasadancojiet*. To organizēja Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes iniciatīvu centrs un Kuldīgas bērnu un jauniešu centrs (BJC).

Latvijas mēroga festivāla *Sanāciet, sadziediet, sasadancojiet* dalībnieki 2001. gadā Kuldīgā dodas gājienā uz estrādi.

2019. gada maijā Kuldīgas svētkos *leskandinām vasaru* Pilsētas estrādē uzstājas pirmsskolas bērni.

NO VISAS LATVIJAS

Daudzi vidzemnieki, zemgalieši un kurzemnieki Kuldīgā viesojās pirmo reizi, mēģinājumu starplaikos apskatīja pilsētu un apūtiās. 2005. gada parkā notika deju koncerts, kurā piedalījās arī 24 kolektīvi no Kuldīgas rajona. Tāpat festivālā piedalījās 17 kori un 16 orķestri no dažādām pilsētām. Galvenais pasākums – svētku gājiens un lielais koncerts Pilsētas estrādē.

Tālaika BJC vadītāja Ruta Orlova: „Tik ļoti daudz to pasākumu ir bijis – visus jau nevar vairs atcerēties, bet, šķiet, toreiz tas bija ļoti labs. Atceros, ka varēja piedalīties kolektīvi no jebkuras pilsētas. Arī citviet Latvijā tādi pasākumi no-

tika, taču daudzi vēlējās atbraukt uz Kuldīgu.”

No 2001. līdz 2004. gadam BJC bijis arī Kurzemes jaunatnes informācijas centrs: „Tad rīkojām visa tālaika novada pasākumus, skates un koncertus. Mūsu metodiķi bija ļoti zinoši, pie katra notikuma tika piestrādāts, un tie bija īpaši kvalitatīvi. Vienmēr bijām ļoti novērtēti. Pulciņu bija daudz, arī vadītāju – pietiekami.”

DATORĀ EMOCIJAS NEIEGŪSI

R.Orlova vadījusi Kuldīgas BJC līdz 2015. gada beigām, kad devusies pensijā. Spilgtākās un pēdējās atmiņas par darbu bijuši Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki: „Tā bija tā reize,

kad daudzi no karstuma ģība, arī četri mūsējie nonāca slimnīcā. Sēžu estrādē un tikai skatos, kā palīgi skrien ar nestuvēm. Grūti pat aprakstīt, kā tie bērni gāzās... Protams, svētki bija pacilājoši: gājām gājienā, noslēguma koncerta atmosfēra bija tik pozitīva! Tās emocijas nevar iegūt nekur citur.

Es nezinu, kā šogad svētki izpaudīsies e-formātā. Iespējams, bērniem, kas tajos nav piedalījušies klātienē, tā būs jauna pieredze. Viņi nezina, kādas ir tās īstās emocijas, jo tās caur datoru neiegūsi.”

Centra direktores vietniece Agate Ūdre stāsta, ka pēdējais festivāls, ko organizējis BJC, bijis

leskandinām vasaru 2019. gada maijā, kad Pilsētas estrādē uzstājās pirmsskolas iestāžu bērni: „Tie ir kā mazie dziesmu un deju svētki. Tāds pasākums tika plānots arī pagājušajā gadā, kad piedalītos visu vecumposmu novada kolektīvi, kas vēlāk dotos uz XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem Rīgā. Pandēmijas dēļ savus svētkus no pagājušā gada pārcēlām uz šīgada maiju, taču arī tas diemžēl neistenojās.”

TAGAD AR CITU VECUMOSMU

R.Orlovai saikne ar BJC nav zudusi: „Nesen paaicināja mani ap-runāties. Pārrunājām centra vēsturi, jo šogad tam ir 65. jubileja.

Es gan vairāk esmu pievērsusies citai vecuma grupai, vadot Kuldīgā senioru skolu. Realizējam desmit lielus projektus, un darba ir daudz. Mācāmies strādāt platformā *Zoom*, ko daudzi ir ap-guvuši, notiek semināri. Seniori apgūst iemaņas darboties arī ar viedtālruniem. Meklējam iespējas, kā šajos apstākļos strādāt arī konkursa *Darīsim paši* projektā. Pateicoties šīs atbalstam, izveidojam augu kastes, savukārt ar Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstu iegādājāmies garšaugus, ko tajās iestādījām. Tās jau izvietotas Leona Paegles ielā 11. Visu laiku kaut kas notiek.”

Elisa Rudzīte
Kurzemnieka arhīva foto

PRIEKĀ AVOTI

„Man ļoti svarīgi, lai laukā spīd saule”

Evelīna Vasiļčika
Krista Neilanda arhīva foto

Labs laiks

„Ja ņem vērā, kāda ir mana nodarbošanās, tad man ļoti svarīgi ir tas, lai laukā spīd saule. To es noteikti novērtēju. Es to jūtu, ka savus ikdienas pienākumus varu labāk izpildīt tad, ja laukā ir labs laiks. Man patīk, ka ārā ir silti. Katram riteņbraucējam, protams, tas ir citādi, bet es labāk braucu pirtī nekā Arktikā.”

Izpalīdzība

„Man tas sniedz prieku, ja es varu kādam palīdzēt. Protams, viss ir normas robežās, cik ļoti es to spēju, bet, ja spēju, tad man ir lielākais prieks palīdzēt un radīt kādam prieku, laimi.”

Kristis Neilands ir kuldīdznieks, profesionāls riteņbraucējs. Latvijas Riteņbraukšanas federācijas padome apstiprinājusi tos sportistus, kuri mūsu valsti pārstāvēs Tokijas olimpisko spēļu šosejas riteņbraukšanas sacensībās. Grupas braucienā Kristis startēs kopā ar Tomu Skujiņu. Sacensības notiks 24. jūlijā (grupas brauciens) un 28. jūlijā (individuālais).

Ģimene

„Tā vienmēr man bijusi blakus un virzījusi uz to pusi, kur atrodos šobrīd. Ģimene ir rūpējusies, lai es sasniegtu savus lielākos mērķus un sapņus. Lai kur es atrastos, lai kur startētu sacensībās, zinu, ka tā vienmēr būs otrpus TV ekrāniem un mani atbalstīs.”

Riteņbraukšana

„Man kopš bērnības patīk braukt ar riteni, nolikt priekšā sev mērķus. Diezgan lielu daļu no tiem jau esmu izpildījis. Riteņbraukšana kā sporta veids ir ļoti interesants, jo daudz laika var pavadīt ārpus telpām, trenējoties svaigā gaisā. Var arī apceļot visu pasauli, uzzinot daudz ko jaunu, ko neredzu, citas lietas darot mājās.”

Draudzene

„Viņa ir blakus gan labajos, gan grūtajos brīžos. Mana draudzene Rēzija (Vēvere – aut.) noteikti ir mans atbalsts, uz kuru vienmēr varu paļauties.”

Sevis palutināšana

„Ja izdaru kaut ko ļoti labu, sasniedzu labus mērķus, es noteikti vēlos sevi kaut kā palutināt. Tad iegādājos kaut ko ļoti kārotu vai arī dodos ceļojumā ārpus Eiropas un pilnībā izbaidu to kā atpūtu.”

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 24. kāрта

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Populārs tūrisma galamērķis – gleznains kalnu ezers ar salu un baznīcu (ap 17. gadsimtu). Tam ir jaukta ledāju un tektoniska izcelsme. 2120 m garš, 1380 m plats, maksimālais dziļums – 29,5 m. Ezers atrodas vidē, ko ieskauj kalni un meži. Tur notika pasaules čempionāts airēšanā 1966., 1979., 1989. un 2011. gadā.

Atbildi gaidām līdz 8. jūlijam 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

23. kārtas atbilde: Škocjanas alas (slovēņu: Škocjanske jame), Slovēnija.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunita Rībena, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Inese Midrijāne, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

24. jautājums
Muiža fotografēta 30. gados. Kā to sauc, un kur tā atrodas?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 8. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

23. jautājuma atbilde: Jelgavas iela.

Pareizi atbildējuši: Kārlis Ozols, Ausma Kreidere, Indra Grandava, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz 8. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta

JŪLIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 8. jūlijam 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik cilvēkiem Kuldīgas slimnīcā sniegta palīdzība garajās Jāņu brīvdienās?

Atbilde: Kuldīgas jaunajā stadionā paredzēts 400 metru aplis.

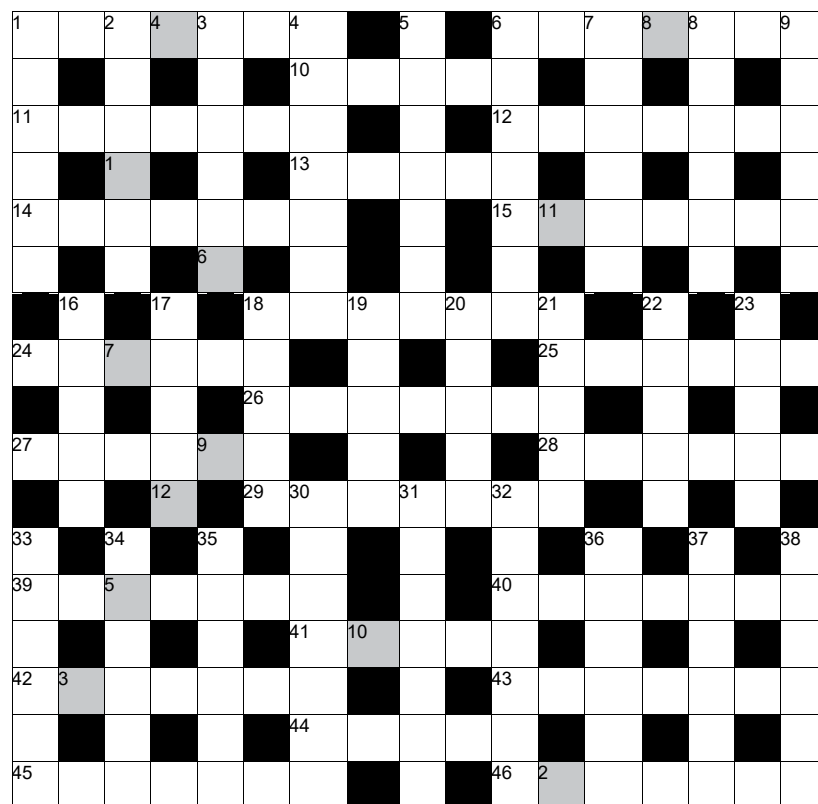
Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Gunta Folkmane.

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojis Ingars Neimanis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Risinājumu gaidām līdz 8. jūlijam.

Horizontāli. 1. Daudzstīgu tautas mūzikas instruments, ko spēlē, ar koka nūjiņām vai veserīšiem sitot pa stīgām. 6. Dzirdes malds; halucinācija. 10. Mākslas darba formas kategorija ar vēsturiski izveidotām, noteiktām raksturīgām pazīmēm. 11. Gāzu eksplozijā radies ovāls vai apaļš vulkāna krātera padziļinājums. 12. Mūza, mūzikas un liriskās dzejas aizbildne. 13. Latviešu žurnālists un politiķis (1963). 14. Galda spēle, kurā jāpārvieto kauliņi; spēles pirmais Eiropas čempions ir Arnis Veidemanis. 15. Kāmju dzimtas dzīvnieks ar spēcīgu, sāniski saplacinātu asti, biezu, mīkstu (brūnu, tumši brūnu, arī melnu) apmatojumu. 18. Slimības atgriešanās pēc tās attīstības pārtraukuma; recidīvs. 24. Apaļkoks, kura viens gals piestiprināts pie burukuģa masta. 25. Indīga kaujas viela – šķidrums ar rūgto mandeļu smaržu. 26. Instruments, kas sastāv no diviem kustīgi savienotiem plakaniem metāla elementiem sīku, glumu, trauslu priekšmetu satveršanai. 27. Indiāņu tauta Peru ziemeļos un Ekvadoras dienvidos, vēsturiski pazīstama ar cilvēku galvu trofejām, kas samazinātas līdz dūres lielumam. 28. Dienvidkorejas lielākā osta. 29. Lauka nocietinājums, ko parasti veidoja zemes uzbērums un grāvji slēgtā četrstūrī. 39. Beznoteces ezers Kazahstānas DA daļā. 40. Viegli uzliesmojoša, aizdedzinoša kaujas viela, kuras pamatā ir ar dažādām vielām sabiezināti naftas produkti. 41. Sens franču garuma mērs (1,949 m). 42. Pilsēta Kurzemē. 43. Skrituļslidas, skrituļslēpes. 44. Vulkāniska sala Klusā okeāna D daļā, lielākā no Biedrības salām Franču Polinēzijā. 45. Steidzams ziņojums, ko veda speciāli kurjeri, parasti jātnieki, kuri ceļā nomaiņīja cits citu. 46. Pilsēta Itālijā, Umbrijas reģiona Perudžas provincē.

Vertikāli. 1. Organiska viela ogļhidrātu grupā, lieto pārtikā. 2. Tumšzila sagša (villaine), kas gar apakšējo malu rotāta ar zināmā rakstā uzšūtām vara un misiņa stieplu caurulītēm. 3. Olīveļļas enzīms, kas eļļu padara rūgtu un kura darbības dēļ tā zaudē krāsu. 4. Parastais pelašķis (apv.). 5. Lielbritānijas sastāvdaļa. 6. Pretora, tiesneša palīgs Senajā Romā. 7. Elektronu lampa ar astoņiem elektrodiem, ko lietoja frekvences pārveidošanas shēmās. 8. Sīks metāla lodveida veidojums kādas virsmas apstrādei. 9. Smieklis. 16. Pasīvās zvejas rīks. 17. Apdzīvota vieta Talsu novada Abavas pagastā. 18. Ādas, drēbes vai kaltēta un izmīcīta cūkas pūšļa tabakas maks, kur dažkārt glabājas arī šķiltavas; arī naudas maks. 19. Liela, zema plava, līča, arī palienes plava. 20. Latvijas inženieris, uzņēmējs un politiķis (1992). 21. Veģetācijas tips, ko veido daudzgadīgi lakstaugi un kas rodas iekškontinentālos apvidos, mērenajā un subtropu klimatā. 22. Pārmērīga medikamentu, narkotisko vielu lietošana. 23. Vērtīgs divdīgļlapju klases tropu augļu koks. 30. Aukstais ierocis – uz pirkstiem uzmaucama caurumota metāla plāksne dūres sītiņa pastiprināšanai. 31. Garenvirzienā zāģēta kokmateriāla malējais atgriezumus. 32. Smalks lāzerprinteris izmantojams pulveris noteiktā krāsā. 33. Medību dievs Kaukāza tautu (Dagestānas) mitoloģijā. 34. Daļēji vai pilnīgi jonizēta gāze, kas rodas gāzu izlādē zvaigzņu atmosfērās, augstas temperatūras procesos un iekārtās, kurās tiek sintezēti viegie atomu kodoli. 35. Ķermeņa apvidus zem pleca locītavas starp rokas augšdelmu un vidukli. 36. ASV kosmosa kuģi pilotējamam lidojumam uz Mēnesi. 37. Jauna egle rokas resnumā, kuras tievgalis, pārvērsts klūgā, noder plostu piestiprināšanai krastā (apv.). 38. Ar šokolādi glazēts saldējums, kas uzspraus uz kociņa.

Pareizā atbilde: MAGNĒTS.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Vilnis Bēniņš, Gunita Rībena.

Atmiņejumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

PĀRDOD

Labiekārtotu divstāvu **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tālr. 20029593.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (130 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (35 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 135 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

3 mēn. vecus **Dominant JAUNPUTNUS/VISTIŅAS**. Tālr. 29422031.

VAJADZĪGI

SIA **Rajaks** (46102003750) – **STRĀD- NIEKI KOKZĀĢĒTAVĀ** fiziska darba veikšanai. Darba samaksa pēc izpēšanas, sākot ar 650 EUR. Tālr. 26228615.

SIA **Vikotrans** (40103268183) pārtikas produktu piegādei veikalos – B kategorijas **ŠOFERI**, vēlama pieredze, bruto alga – no 1200 EUR. Tālr. 29807544.

SIA **Alvos** (4003111740) uz noteiktu laiku **Cēsu alus** produkcijas piegādei veikalos – C kategorijas **ŠOFERI**. Piecu darba dienu nedēļa, vēlama pieredze, bruto alga: no 1500 EUR. Tālr. 29807544.

Meklēju, kas var veikt **DZĪVOKĻA** remontu. Par samaksu vienosimies klātienē. Irgors Kleins, tālr. 26587170.

W SVEASKOG
BEZ MAKSAS atīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsnu atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

DAŽĀDI

8. jūlijā 19.00 Ābeļu alejas stāvlaukumā – d/b **Rumba** biedru **SAPULCE**. Tālr. 29374414.

Labojam un mainām **JUMTUS**, fasādes siltināšana, koka darbi, materiālu piegāde. Tālr. 22407371.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tālr. 25357742.

Iepērk **MALKU** katlumājai. Tālr. 29254530.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**, brauc pakal. Tālr. 29886349.

Visu veidu **OGAS**, gailenes, ķiplokus. Tālr. 29765478, 28361292.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji,
Lai nu viegli zemes mātē
Pārklāj tavu augumiņu.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Guntrai Krūklīnai ar dēliem, tēvu un vecotēvu pēdējā gaitā pavadot.

Grants ielas 29. mājas
1. sekcijas kaimiņi

*Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās.*

/M.Jansone./

Skumju brīdī esam kopā ar Sarmīti un ģimeni, vecmāmiņu mūžībā pavadot.

Birzes un Beltiņu ģimenes

*Noriet saule vakarā,
Meža galus zeltīdama;
Nolīkst klusi sirmā galva,
Saules ceļu aiziedama.*

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar mūsu klases audzinātāju Mirdzu Blīgznu, vīru mūžībā aizvadot.

1961. gada 11.b klase

*Lieku meža vēju uz plaukstas,
par čiekuru nosaucu,
lieku meža vēju uz pieres,
par vasaru nosaucu.
Zaļa pulksteņa vidū esmu,
laiks nezūd, bet aplī rit,
kur priedi nomazgā priede,
kur bērzu nomazgā bērzs.*
/Vītauts Lūdēns./

Mūžībā devies vīrs, tēvs,
vectēvs un vecvectēvs
PĒTERIS BLĪGZNA
(18.06.1929.–30.06.2021.).
Atvadīšanās notiks piektdien,
9. jūlijā, 13.00 Kocēnu kapu
kapličā.
Sit tibi terra levis!
Tuvinieki

Saldus Kultūras paviljons aicina uz koncertiem:

7. jūlijā – **AIVARS HERMANIS** un **IEVA AKURATERE**
14. jūlijā – **AIJA VĪTOLIŅA** un **ROMĀNS VENDIŅŠ**
21. jūlijā – **IGO** un **JĀNIS STRAZDS**
28. jūlijā – **IEVA SUTUGOVA** un **JĀNIS BĒRZIŅŠ**

Pasākumi norisinās pie galdiņiem brīnišķīgā atmosfērā, ar gardām uzkodām un glāzi vīna.

Billetes iespējams iegādāties "Bīlešu Paradīzē" kasēs. Ieeja koncertos, uzrādot digitālo Covid-19 sertifikātu.

Plašāka informācija www.kultura.saldus.lv

TIKS
SALDUS
KULTŪRAS
PĀRVALDES
UN SAVIENĀJUMA
CENTRS

IZMAIŅAS KAPU SVĒTKU NORISES LAIKĀ RUMBAS PAGASTĀ

Sestdien, 10. jūlijā
RUMPJU kapos 10.00
LĀČPLĒŠA kapos 11.00
SEĢĻU kapos 12.00
CELMU kapos 13.00
BAUŅU kapos 14.00
GRIĻU kapos 15.00

Sestdien, 24. jūlijā
SILARĀJU kapos 10.00
PĻAVSARGU kapos 11.00
PŪCES kapos 12.00
MANGENES kapos 13.00
UPESOSTU kapos 14.00

Atvainojamies par nepareizu 3. jūlija kapu svētku informāciju. Turpmāk nekādu informāciju par kapu svētkiem nublicēsim. Lūdzam par tiem interesēties vietējā pašvaldībā.

Virsmācītājs Viesturs Pirro, Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze

Kapu svētki Pelču pagastā

Sestdien, 7. augustā
BIŠAVU kapos 10.00
RIMZĀTU kapos 11.00
GIŅU kapos 12.00
PELČU kapos 13.00

Esī mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307.lv

Kā uzlabot dzīvi jaunajā novadā

Turpinot jaunā Kuldīgas novada attīstības stratēģijas un programmas izstrādi, trešajā diskusijā Sociālekonomiskā situācija un ekonomika dalībnieki trīs grupās sprieda par uzņēmējdarbības vidi, lauksaimniecību, mezsaimniecību un tūrismu.

Sarunas mērķis – konstatēt problēmas, meklēt dažādus risinājumus. Sākotnēji pieteicās 90 interesentu, bet piedalījās 35.

IEDZĪVOTĀJU KĻŪST MAZĀK

Visos trijos agrākajos novados valdošās nozares ir lauksaimniecība, mezsaimniecība, tūrisms, Kuldīgas novadā – arī vieglā rūpniecība.

Būtisks ir iedzīvotāju skaits. Kuldīgas novads uz Latvijas fona nav izņēmums, un pēdējo gadu dinamika liecina, ka iedzīvotāju skaits piecos gados samazinā-

jies aptuveni par 6%. Savukārt bezdarbs svārstās 5–8% robežās. Privātajā sektorā visvairāk strādājošo ir lauksaimniecībā un mezsaimniecībā (18%), tad izglītībā (13%), apstrādes rūpniecībā un tirdzniecībā (katrā pa 12%). Savā – Kuldīgas – novadā strādā 54,2% cilvēku (uz citurieni brauc 45,8%), Alsungas novadā – 35,4% (citur – 64,6%), Skrundas novadā – 39,1% (citviet – 60,8%).

Būtisks sociālekonomiskais rādītājs ir atalgojums. Pret vidējo bruto atalgojumu Latvijā mūsu novados tas svārstās no 30 līdz 40%, tāpat ienākumi ir teju uz pusi mazāki nekā vidēji Rīgā.

SKAIDRĀK, LABĀK, PRECĪZĀK

Svarīgi, lai būtu sakārtota infrastruktūra, un tur, kur tas nepieciešams uzņēmumu attīstībai, pašvaldībai jānāk talkā. Atbalsta instrumenti varētu būt,

piemēram, nodokļu atlaides, kas jau ir spēkā, bet tās jāaglabā un jāvienādo visā jaunajā novadā. Jāaglabā arī inkubācijas programmas, vajag vairāk informācijas, piemēram, lai uzņēmēji var uzzināt, kur un kādas telpas pieejamas. Hakatonu kā instrumentu varētu izmantot daudz plašāk, lai uzņēmējdarbību stimulētu, atrastu risinājumus. Kuldīgā taps digitālo inovāciju centrs – tas būs tiešs atbalsts digitālās uzņēmējdarbības attīstībai un kalpos kā padomdevējs uzņēmējdarbības digitalizācijā.

Ko darīt ar ceļiem? Pašvaldībai jāmeģina uzturēšanā iesaistīt zemnieku tehniku, īpaši tad, kad nav lauksaimniecības darbu sezonas. Tāda pieredze esot Zviedrijā un citās valstīs. Lai uzlabotu valsts ceļus, jārada lielāks spiediens uz *Latvijas Valsts ceļiem* vai citām struktūrām,

kas tos uztur. Jāuzlabo pašvaldības iepirkumi, skaidrāk nosakot kvalifikācijas prasības un to, kas var pretendēt uz ceļu uzturēšanu, lai uzņēmēja spējas atbilstu darba apjomam. Piemērs par iepirkumu Kuldīgā: no 13 sadaļām (13 pagastiem) deviņās uzvarējis viens pretendents, bet, lai darbu izpildītu, dažkārt jāgaida pat pusotru mēnesi.

Nav iekārtotas atpūtas vietas laivotājiem. Pašvaldība varētu sadarboties ar zemju īpašniekiem, lai tie to darītu. Vajag vairāk dabas taku, un pašreizējās jāpapildina. Jāizdomā jauni velomaršruti, piemēram, Kuldīga–Mežvalde, Kuldīga–Padure utt. Vēl viens ieteikums – ierīkot dzelzceļa muzeju un bānīti pie vecās autostacijas, kas bijusi arī dzelzceļa stacija.

Inta Jansone

Vēl piecas pagastu pārvaldes

Kuldīgas novada domes ārkārtas sēdē deputāti nolēma kā pašvaldības struktūrvienības izveidot vēl piecas pagastu pārvaldes.

13 pašreizējām pievienosies pārvaldes Alsungā, Skrundā (abās vietās darbu turpinās arī valsts un pašvaldības vienotais klientu centrs), Nīkrācē, Raņķos un Rudbāržos. Iedzīvotājiem pakalpojumu saņemšanā nekas nemainīsies.

Sirdslieta – BMX

Kuldīdznieks Kristis Kaņuks ir 23 gadus vecs BMX riteņbraucējs, kurš ar šo sporta veidu nodarbojas vairāk nekā 12 gadus. Interesi sācis just tad, kad devies uz Kuldīgas skeitparku un pirmo reizi uzkāpis uz drauga BMX divriteņa.

Kopš bērnības Kristam bijusi saistība ar sportu, un viņš uzreiz sapratījis, ka BMX būs sirdslieta. Ar vecāku palīdzību ieguvis pirmo divriteņi, kas hobijsam devis labu pamatu.

Kas nepieciešams, lai droši un ērti sāktu ar to nodarboties?

Svarīgi, lai ir pilnībā aprīkots ritenis, kā arī ķivere un aizsargi drošībai. Īpaši iesaku apakšstilbu un potīšu aizsargus, jo tās ķermeņa daļas pēc pieredzes gūst lielākās traumas. Tāpat šie aizsargi dod drošību, izpildot trikus. Iesaku par savu veselību parūpēties laicīgi, papildus vingrot un klausīt ārstu teikto, ja noticis kāds negadījums.

Man bijuši divi BMX riteņi. Pirmais – parasts iesācēju ritenis, ar kuru sāku savus piedzīvojumus. Otrais jau bija labs pamats, lai vēlāk to apgādātu ar detaļām, kas garantē labāku un ērtāku triku izpildi.

Vai būtu jāļauj braukāt ārpus skeitparka?

BMX frīstails iedalās vairā-

kos stilos: *park, street, dirt*. Pats esmu ielu stila jeb *BMX street* piekritējs. Ja ļauj trenēties ārpus skeitparka, tas arī citiem parāda šo sportu no pozitīvās puses.

Kuldīgā jau izveidots projekts jaunam skeitparkam. Man kopā ar draugu Kārli Leiti bija iespēja piedalīties plānošanā. Ceru, ka jaunais skeitparks ļaus kādam atrast savu talantu un gūt jaunu pieredzi.

Vai tu palīdzi iesācējiem apgūt ko jaunu?

Manuprāt, skūteristu darbosnās pēdējos gados skeitparka atmosfērā ir tāds neparasts notikums. Mazi bērni vairāk darbojas ar skūteriem, salīdzinot ar iepriekš dominējošo BMX un skrituļdēļiem. Tas vecākiem ir vieglāks, kā arī izdevīgāks risinājums.

Vienīgais veids, kā apgūt jaunu triku, ir to darīt ar cita palīdzību. Kad pats sāku, nereti saņēmu noderīgus padomus no vecākiem, jau pieredzējušiem riteņbraucē-

jiem. Lielisks, bet mazliet viltīgs veids, kā mazajiem iemācīt ko jaunu, ir ar spēlēm, piemēram, *Game of Bike*. Tajā katrs atveido iepriekšējā spēlētāja triku, sniedzot padomus, kā tos izpildīt pareizāk. Mazie braucēji nereti vēlas lielākajiem parādīt, uz ko viņi ir spējīgi, tāpēc šādi, kopā spēlējot spēles, var interesantā veidā apgūt ko jaunu. Man prieks, ka bērni apmeklē skeitparku, izrāda interesi un kopā veido pozitīvu atmosfēru visiem apmeklētājiem.

Vai tev pašam ir kādi panākumi?

Esmu piedalījies vienās no pasaules lielākajām BXM sacensībām *Simple Session*, kas notiek Tallinā. Izdevās tikt pāri atlasei, un bija iespēja piedalīties. Diemžēl sevi parādīt no stiprākās pusēs tur neizdevās.

Pēc tam devos uz Barselonu, bet nedēļu pirms tam salauzu kāju. Emocijas bija daļītas: pierādīt sevi neizdevās, bet ieguva

Kuldīdznieks Kristis Kaņuks: „Ielu stils jeb *BMX street* sniedz papildu izaicinājumus un ļauj trikus izpildīt personīgāk.”

pieredzi un labas atmiņas. Bija iespēja Barselonā redzēt visas BMX braucēju iecienītākās vietas, par kurām pirms tam tik varēju sapņot. Vēl biju sacensībās

Polijā un tur ieguva trešo vietu.

Emīls Melnis
Kristapa Jansona foto no Krista Kaņuka arhīva

Ūdensprieki

Ar SUP dēli Kuldīga apskatāma citādā rakursā – tā, kā to redz vimbas, kas lec pāri Ventas rumbai.

Cilvēki meklē arvien jaunas iespējas, kur un kā laiku ar ģimeni pavadīt pie ūdens. Kuldīdzniece un apdrošināšanas kompānijas BTA darbiniece Ieva Šneidere piedāvā Ventu un arī pilsētu iepazīt no neierastas puses.

I.Šneidere stāsta: „Dzīvoju Ventas krastā. Sapratu, ka vietējiem un tūristiem īsti nav pieejas upei, izņemot peldvietas. Iespēju izbūvēt Ventu ir maz, un tas ir sarežģīti. Domāju: ja jau reiz dzīvoju tādā ekskluzīvā vietā un par pašu līdzekļiem pie upes esam uztaisījuši laipu, tad kāpēc citiem nedot iespēju ieraudzīt Ventu citādāk? Tad dzima ideja par SUP* dēļiem, ar kuriem pati varētu tikt galā. Tie ir viegli un parocīgi – citādāks

veids, kā novērtēt Ventas skaidrumu. Dēļus iegādājos pagājušā gada rudenī. Tad cilvēku aktivitāte bija maza, tādēļ upi izzināju pati un izpētīju iespējamās maršrutas. Pandēmija manu dzīvi nav ietekmējusi, jo es vienmēr esmu strādājusi attālināti, bet tā ir mudinājusi iesākt ko jaunu.”

Pastaigu takā gar Ventas krastu pie Putnudārzā izveidotās laipas šos dēļus var paņemt uz pašu izvēlēto ūdenstilpi. Piedāvājumā ir dažādi maršruti.

Ar SUP dēļiem var braukt arī Ēdoles dzirnavezērā.

* SUP dēlis – tāds, ko airē, stāvēt kājās.

Jānis Siliņš
Ievas Šneideres arhīva foto

Ar skatu uz virtuvi un upi

Kuldīgā neilgi pirms Jāņiem kafejnīcas Pīlādžītis vietā Pārventā darbu sākusi kafejnīca Riverside. Apmeklētāji tur var vērot, kā ēdiens top.

Līdzīpašnieks Edgars Dabrickis stāsta: klusā atvēršana saistīta ar to, ka bijusi vēlme visu sakārtot līdz galam, proti, pārbaudīt, vai virtuves iekārtas darbojas un vai pavāriem, kuri priecēs ar savu mākslu, nekas netraucēs ēdienu pagatavot teicami. Edgars nevēlas būt konkurents ēdināšanas uzņēmumiem pilsētā – lai darba pietiek visiem. Kuldīgā šī ir pirmā vieta ar atvērtu virtuvi, un klients var savām acīm redzēt, kā pavārs ēdienu gatavo: no ielikšanas krāsnī līdz garnēšanai.

Vēl izveidota atvērta tipa terase, kas it kā atrodas telpās un ir ar skatu uz veco ķieģeļu tiltu.

INTERESANTI

Astronautu atlasē – 81 cilvēks no Latvijas

Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) izsludinātajā astronautu atlasē pieteikušies vairāk nekā 22 000 kandidātu. Latvijai šī bija pirmā iespēja, un vēlmi kļūt par astronautu izteicis 81 pretendents: 60 vīriešu un 21 sievietē.

Viņi iesnieguši medicīnisko ziņņu un aizpildījuši pieteikumu

Jaunā kafejnīca Riverside pie Ventas cer nākotnē piedāvāt daudzpusīgu atpūtu.

Vietas iekārtošanā ielikta dvēsele un liels darbs, visur sastādīti zaļumi. Uzņēmuma moto: *Cool cafe for cool people* jeb *Forša kafejnīca foršiem cilvēkiem*. Tiem, kuri ēdienu vēlas ātri, blakus ir bistro terase.

Jautāts par nākotnes plāniem, E.Dabrickis viltīgi nosmīn un tos neatklāj, vien sakot: iespējams, laika gaitā apmeklētājus priecēs

kāda mūzikas grupa vai didžejs. Edgars atklāj, ka laikā, kad telpas vēl remontētas, bijusi liela interese, kad te būs atvērts. Kāpēc kafejnīca, nevis restorāns? Tāpēc, ka restorāna statuss personālam uzliek papildu pienākumus, piemēram, obligātu formas nēsāšanu, bet šajā vietā visam esot jābūt viegli, nepiespiesti.

Alberta Dintera teksts un foto

tiešsaistē. Izraudzītie tiks paziņoti nākamā gada beigās pēc sešu posmu atlases. Pirmajā tiks izvērtēti pieteikumi, pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem un anketu. Katra posma beigās kandidātiem tiks paziņots, vai viņi tikuši nākamajā.

Šogad EKA pirmo reizi izsludināja parastronautu atlasī, ku-

rai varēja pieteikties cilvēki ar fizisku invaliditāti. Šai vakancei saņemts vairāk nekā 200 pieteikumu, un no Latvijas tādu sapni vēlas piepildīt divi vīrieši un viena sieviete. Veiksmīgais kopā ar aģentūru izstrādās pielāgojumus tam, lai šāds astronauts nākotnē varētu kosmosa misijā strādāt kā profesionāls apkalpes loceklis.